

Az-keresztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürögnyom: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 4. szám

Főszerkesztő: SIAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Csütörtök, 1933. január 5

Férjhez menni tilos!

A vasutak vezérigazgatósága tilosra állította saját tisztviselői számára a házasság és a boldog családi élet felé vezető utvonalakat. A CFR. vezéreinek álláspontja ugyanis az, hogy a vasuti tisztviselő nem maradhat egy percig sem tovább hivatalában, ha kiderült róla, hogy nemcsak egy szimpla kerék a vasut organizációjában, hanem ember, akinek szíve is van. A vasuti tisztviselőnek nem szabad férjhez mennie olyan tisztviselőhöz, aki örténetesen szintén a vasut szolgálatában áll, mert ha megteszi, azonnal elbocsájtják. De ugyanez a zordon ítélet sújtja azokat a tisztviselőket is, akik más állami tisztviselővel lépnek törvényes életközösségre, — mert a vasutigazgatóság álláspontja az, hogy az ilyen nők helyét inkább állástalan férfakkal kell betölteni. Mindezeket felül pedig ezentul csak a legrikkább esetben alkalmaznak női munkaerőket: olyan tisztviselőket pedig semmi esetre sem, akiknek apja bármely forrásból keresettel rendelkezik.

Bizonyos, hogy a fenti rendelkezéseknek, amelyek az új évvel lépnek életbe, némi szociológiai, Malthus elveire emlékeztető háttérük van. A rendelet atyamesterei nyilván arra gondoltak, hogy a vasut hatalmas organizációjában ezzel a módszerrel üres helyeket lehet igen rövid uton teremteni — Angliát, Franciaországot és több más nyugati államot megelőzve, hol még erre nem jöttek reá — állástalan, vagy elhelyezkedni eddig még nem tudott fiatal intellektuellek, lateiner-emberek számára. A munkanélküliség enyhítése ma minden organizáció nagy erkölcsi és gazdasági kötelezettsége, mert minél több ember jut kenyérhez, annival több lesz a fogvasztók száma, akik az ipart és kereskedelmet foglalkoztatják. A nők, azok menjenek vissza a konyhába — halljuk hangtalanul is a rendelet kiadásának be nem vallott vezérmotívumát — s ha tetszik, menjenek férjhez ahhoz a fiatalemberhez, aki majd elfoglalja minden felsőbb jóváhagyás mellett az általuk eddig betöltött helyeket...

A CFR szociológusai azonban könnyen felejtenek és — úgy látszik — nem gondolnak a jövőre sem. Elfelejtik, hogy éppen a vasut tisztviselői testülete milyen megbecsülhetetlen szolgálatokat tett, amidőn a háboru alatt tökéletes megbízhatósággal pótolni tudták a lövészárkba vezényelt férfiakat. Elfelejtették, hogy ezek a tisztviselők a legviharosabb esztendőkből minden erejüket, energiájukat összpontosítva állották meg helyeiket. Sokan közülük ott virrasztották át fiatalágukat éjszakaról-éjszakára az íróasztal, a jegypénztári ablak és a kattogó Morse-gép mellett. A mai gazdasági válságban a házastársak mindegyike arra törekszik, hogy saját, önálló keresete révén is megkönnyítse a közös háztartás anyagi terheinek viselését. Mért tilos ez egyedül a vasuti tisztviselőnek, aki sokszor a legtermészetesebb módon — hivatalnoktársat választ magának örök élettársul? A CFR diktátorai és szociológusai nem hajlandók tudomásul venni, hogy az ország alapja nem a rendeletileg munkagéppé korlátozott hivatalnok, hanem a család, amelynek egybeforrott közösségéből az időnek kezdetén maga az állam is kifejlődött. Helyes, ha az intézmények, szervezetek vezetői azon törik a fejüket, hogy milyen utakon enyhíthetnének a munkanélküliséget. Am ennek útja nem az újabb leépítéseken, egzisztenciák megsemmisítésén és hivatali coellibátuson, hanem az új munkaalkalmak megteremtésén át vezet egy rendezettebb és emberibb módon gondolkodó világ felé (J.)

Nemzetközi tárgyalások Románia pénzügyi szanálásáról

A külföldi hitelezők feltételei — A három pontból álló jegyzőkönyv szövege — A CFR 250 millió lejjel tartozik a külföldnek

A király kihallgatáson fogadta Lugojeanu minisztert

A politikai élet homlokterében a külföldi hitelezőkkel lefolyt tárgyalások állanak. A mai félhivatalos kommunikék már részletesen beszámolnak a tárgyalások eredményeiről és — ha valami váratlan esemény közbe nem jön — előrelátható, hogy Romániának jelentékeny kedvezményeket sikerül kiharcolni külföldi hitelezőitől. Az *Aradi Közlöny* bucaresti-i tudósítója az újabb eseményekről a következő telefonjelentéseket adja:

Ma délelőtt ismét fontos tárgyalások voltak a pénzügyi egyezményrel kapcsolatban. *Madgearu* pénzügyminiszter megbeszélést folytatott *Tutuc* professzor és *Stanescu* autonómpénztár igazgató, szakértőkkel, *Costache* pénzügyi államtitkár részvételével. Az értekezleten megállapították azokat az új feltételeket, amelyek alapján a további tárgyalásokat a román állampapírok és kölcsönkötvények külföldi tulajdonosaival folytatják. Az értekezleten megállapítást nyert, hogy sikerült a román állam-

vasutak külföldi adósságai tekintetében is elvi megállapodást létesíteni. Ezt a megállapodást a jegybank és a CFR. igazgatótanácsai is magukévá teszik. Az új megállapodással kapcsolatosan az államvasutak külföldi hitelezői kijelentik, hogy lemondanak kártérítési igényükről, ami árfolyamváltózással kapcsolatban felmerülhet. Vagyis a beállható árfolyamváltózássokra való tekintet nélkül új fix összegben alapították meg a CFR. külföldi tartozásainak összegét. Eszerint a CFR. 250 millió lejjel tartozik a külföldnek. Ezt az összeget a Banca Nationala saját pénztárában letétbe helyezi és a külföldi hitelezőknek fokozatosan kifizeti.

Ezután megvitatták a tárgyalások további programját is, amelyet a december elsején kiküldött bizottság kezdett meg Románia külföldi hitelezőinek konzorciumával. E tekintetben egyébként a következő félhivatalos jellegű közleményt adták ma ki:

A kormány megbízottjai december 19. 20. 21 és 22. napjain Párisban a külföldi román értékpapír-tulajdonosok konzorciumával folytatott tanácskozások eredményeként december 29-én Párisban jegyzőkönyvet vettek fel a következő tartalommal:

1. A konzorcium, (a román állampapírok és kölcsönkötvények külföldi tulajdonosainak konzorciuma) örömmel állapítja meg a román kormány ama törekvéseit, hogy hitelezőivel pénzügyi egyezményt kíván kötni.

2. A konzorcium elvben hozzájárul ahhoz, hogy az amortizációk fizetése tekintetében végleges megállapodásról tanácskozzék és átmeneti könnyítéseket alkalmazzon

3. Az amortizációk tekintetében, mielőtt álláspontját véglegesen kifejezésre juttatná, a konzorcium hozzájárul ahhoz, hogy az 1932. december végén esedékessé vált amortizációs részlet fizetése ideiglenes jelleggel, 1933. március 16-ig lefüggesztessék. Addig is, amíg ebben a kérdésben végleges döntés nem történik, a tárgyalások betegezése érdekében január 16-án Párisban ismét felvesszük a megbeszéléseket.

Felemlíti a félhivatalos kommuniké azt is, hogy az 1928-ban a román járadék és értékpapírok tekintetében Németországgal kötött egyezmény alapján a tárgyalásokhoz hasonlóan tárgyalások indulnak meg Berlinben, január 7-én a németországi hitelezők képviselőivel is.

Borzalmas öldöklés

a japán—kinai harctéren

A japán tengeri haderő szörnyű veszteség árán partra szállott. Kína a népháboru megindítását követeli Japán ellen — Megkezdődtek a fegyverszüneti tárgyalások — Japán nem hajlandó megnemtámadási szerződést kötni a szovjettel

Pekingből jelentik: A japán-kinai hadszíntérről érkező jelentések megdöbbentő részleteket közölnek a tegnapi lefolyt harcokról, valamint Sang-Hai-Kvan elfoglalásáról. A lapjelentések szerint, a japán csapatok három napos szakadatlan bombázás és tüzéségi előkészítés után indultak döntő rohamra Csang-Hai-Kvan ellen, amely ekkor már félig romokban hevert. A kinai főparancsnokság általi kiadott jelentés arról számol be, hogy a japán csapatok kétségbeesett erőfeszítést tettek, hogy a várost birtokukba vegyék.

de a kínaiak megsemmisítő gépfegyvertüze minden rohamot visszavert.

A támadások kora reggeltől a déli órákig tartottak, de a japánok nem tudtak túllépni eredeti

állásukon. Ezzel szemben japán jelentés szerint, délután fél öt órakor

a japánok teljesen birtokukba vették a várost.

Az újabb kinai jelentések megemlékeznek arról is, hogy a japánok a tegnapi délutáni döntő támadásoknál tankokat is használtak, amelyek rettenetes pusztításokat okoztak a kínaiak soraiban. San-Hai-Kvan uccáin vad közelharc fejlődött ki, amelynek folyamán

egy kínai zászlóalj teljesen felmorzsolódott.

A japánok gyújtóbombái következtében a város csaknem minden részében tüzek keltettek. Hivatalos jelentés szerint

Csang-Hai-Kvan teljesen elpusztult

a harcok és a bombázás következtében. Az egész városban egyetlen ép ház sincs. A romok alatt 1500 kínai katoná és 750 polgári személy holtteste fekszik. Az uccai harcokban a japánok is súlyos veszteségeket szenvedtek. A kínaiak két új védelmi vonalon veszik fel a küzdelmet. Csang-Cso-Liang kínai marsall nagyszámú csapatokat és ágyukat küldött az északi hadszíntérre. A peking-mukdeni vonalon csapatszállítások következtében megszűnt minden más forgalom.

A japán hadügyminisztérium hivatalos jelentést adott ki arról, hogy a japán csapatok

tegnap délután megszállták Sang-Hai-Kvan városát.

Ez alkalommal több ezer kínai katonát elfogtak és lefegyvereztek. Arra ki japán hadügyminiszter kijelentette a sajtó előtt, hogy az eseményeket nem lehetett feltartóztatni. A felelősség a háború újabb kitöréséért teljesen a kínai kormányra hárul.

A csang-hai-kvan-i események egyébként egész Kínában leiríthatatlan izgalmat váltottak ki. Országszerte hatalmas demonstrációk folynak és

a lakosság népháború megindítását követeli Japán ellen.

Ugyanekkor a Japánnal való diplomáciai viszony haladéktalan megszakítását követelik a nankingi kormánytól. Kínában attól tartanak, hogy

a japán csapatok Peking megszállását tervezik

és éppen ezért máris panasszal fordultak a Népszövetséghez.

Kedden délután japán hadihajó Csang-Van-Gan mellett csapatokat akart partra szállítani, de a kínaiak ezt megakadályozták és a japánokat visszaverték.

A japán hadoszlopok ma reggel a Sang-Hai-Kvantól tizenöt kilométerre levő Sing-Van-Tau elé érkeztek, ahol nyomban a leghevesebb támadásba kezdtek.

A többszörös japán haderőt a kínaiak véresen visszaverték.

Az ütközet dél felé érte el tetőpontját. A tengerről cirkáló ágyúzták a várost, míg a levegőben repülőgépek keringtek, amelyek állandó bombaesőt hullattak Sing-Van-Tau-ra. Borzalmas veszteségek árán a japán tengeri had-

erő délben partra szállt és kemény tusa után bevette a várost.

A japán főhadiszállás és a kínai vezérkar között fegyverszüneti tárgyalások indultak meg, amelyeket az erősen legyengült kínaiak kezdeményeztek. A kínai csapatok vesztesége óriási, úgy hogy képtelenek a harcot folytatni.

Mukdeni jelentés szerint a japán főparancsnokság a következő feltételeket szabta a fegyverszünet megkötésére: A kínai csapatokat kivonják Sang-Hai-Kvan körzetéből. A kínai kormány köteles semleges zónát létesíteni. A vasuti vonalon túl harminc kilométerre vissza kell vonulniok a kínai hadosztagnak és végül a Sang-Hai-Kvan-i incidensekért a kínai városi tanács vállalja a felelősséget. A feltételek közé tartozik még, hogy Mandsukuo területén

Lángokban áll

egy negyvenezer tonnás hajó a nyílt tengeren

Az Atlantique tragédiája — A legénység és a tisztek egy része áldozatul esett a borzalmas katasztrófának

Hamburgból jelentik: A negyvenezer tonnás Atlantique Bordeaux-ból Le Havre felé való útján a nyílt tengeren ismeretlen okokból kigyulladt.

A legénység elveszettnek hitte a hajót és uszással próbált menekülni.

Az égő hajó segítségére a legrövidebb időn belül a helyszínre érkezett a „Ruhr” nevű HAPAG-gőzös, mely a legénység közül nyolcvan embert kimentett a hullámokból. A hajón utasok nem voltak s így csupán a legénység és a tisztek egy része esett áldozatul a katasztrófának.

Az esti órákban jelentik Cherbourg-ból a következő részleteket: Délután visszatértek a kiküldött repülőgépek és jelentették, hogy

az Atlantique egész teste lángokban áll.

A hajó menthetetlen. Az Achilles és Sierra del Rada hajók a nagy lángok és füst miatt meg sem tudták közelíteni az égő hajót és oltással sem kísérletezhettek. Több menekült tengerész súlyos égési sebekkel került a mentő-hajókra. A hajó félloldalra dőlt már és a szél északkeleti irányba sodorja.

Késő éjszaka jelentik Hamburgból, hogy a

lete Sang-Hai-Kvan végső pontjaként tekintendő, vagyis Sang-Hai-Kvan szintén japán protektorátus alá kerül. Ezeket a súlyos feltételeket Kína minden valószínűség szerint visszautasítja.

A Daily Telegraph jelentése szerint, az orosz-japán viszonyban elhidegülés állott be, amennyiben

a japán kormány értesítette a szovjet-kormányt, hogy nem hajlandó megnevezni a Szovjetunióval kötött szerződést kötni a Szovjetunióval.

A japán kormány ez a lépése azzal magyarázható, hogy a Szovjet néhány nappal ezelőtt tüntető módon felvette az évek óta szünetelő diplomáciai kapcsolatot a kínai központi kormánnyal és Ujév napján már el is küldte nagykövetségét Nankingba.

„Ruhr” szikratávirón jelentést küldött a Hamburg-American Line igazgatóságának az Atlantique tragédiájáról. Eszerint a motoroshajó Guemsey közelében találta meg az égő hajót, amellyel nem tudott szikratáviró-összeköttetést létesíteni. Lebocsátotta összes mentőcsónakjait és sikerült az Atlantique mentőcsónakjait, valamint 86 tengerészt megmenteni. A „Ruhr” hagyta el utolsónak a lángokban álló hajót és Cherbourg felé vette útját, hogy a megmentetteket ott partraszállítsa.

A párisi jelentések szerint szakértői körök érthetetlennek találják a katasztrófát, amint is inkább, miután különös gondot fordítottak az Atlantique tűzbiztonsági berendezésére. A hajón körülbelül kétszáz főnyi legénység tartózkodott. Még nem érkezett Cherbourgba mindenki és így azt sem tudni, van-e halálos áldozata a tűzkatasztrófiának.

Érzékenyen érinti a szerencsétlenség a londoni biztosító-piacot. Az a francia hajósársaság, amelynek tulajdonát az elpusztult hajó képezte, a különböző londoni biztosító-intézeteknél egymillió fontra biztosította be az óceánjárót.

MONTECARLO

fényben és árnyban

Irtá: RONAY MARIA

(8) (Utányomás tilos)
A Blanc-lányból — Bonaparte hercegné

Pompás palotában lakik az Avenue Monte Carlo-n, de van egy pazarul berendezett lakása Párisban is, a Rue de Rivolin. Mindkét otthona híres ünnepek és díridők színhelye. Bertora gróf gondoskodik arról, hogy a sajtó megfelelően foglalkozzék a Blanc-palotában lezajló társadalmi eseményekkel és az illusztrált lapok állandóan fényképeket közölnek ezekről az estélyekről, amelyeken a magasztalmájú trónszékeken prezideáló Blancné és leánya, valamint hercegi veje előtt eldefilíroznak az előkelő vendégsereg.

Akadnak vállalkozó szellemű emberek, a kik megkísérik Blanc-mamának a fejét elcsavarni. Az öregedő asszony szívesen fogadja az udvarlókat, de a fejét nem vesztli el. Sorra kiköszörög mindenkit, pedig hercegi kérője is akad, Benjamin Rohan herceg személynében. Igaz, hogy nagyon lecsuszott, tönkrement egzisztencia ez a kérő, de mégis csak herceg! Sőt, Franciaország legrégebb, legelőkelőbb arisztokrata családjának egyikéhez tartozik, ha a familia meg is tagadta különböző szélhámosságai miatt.

Nem, Blanc-mama nem akar férjhez menni többé. Többek között Bertora gróf házassági ajánlatát is visszautasítja. Ellenben annál nagyobb ambícióval dolgozik azon, hogy legkisebb leányának, Mariának, megfelelő férjet találjon.

1880. tavaszán megismerkedett Blanc-mama egy csinos fiatalemberrel, aki éppen akkor került ki a saint-cyri katonaiskolából. A hadnagy uniformis pompásan állt a flun, aki a bemutatkozás alkalmával szerényen suttozta a nevet;

— Roland Napoleon Bonaparte herceg vagyok!

Édes öröm muzsikált fel Blanc-mama szívében, előtte állt az, akire várt, az eszményi vő, akinek ereiben a világ legnagyobb császáriának, Napoleonnak a vére folyik.

Igaz, hogy a fiatalember familiáját lenézték III. Napoleon udvaránál, sőt meg is fosztották a császári fenség címzéstől, csak a fenség cím járt ennek az ágnak, de hát azért mégis csak a császár rokonsága volt. Egy eleven Bonaparte herceg. Blanc-mama nagylelkűen megbocsátotta a multat, tekintettel saját homályos multjára...

A fiatalember apja, Peter Napoleon Bonaparte herceg amolyan szegényfoltja volt a császári családnak. Kalandoréletet folytatott, állandóan kóborolt a világban és mindenütt bajt csinált. Még gyilkosságra is vetemedett, úgy hogy ügyvel-bajjal menekült a börtön elől Angliában.

Londonban újabb skandalumot csinált. Felesége a New Bond Streeten nyílt üzletet nyitott, amelynek cégtáblájára kirta:

Princesse
Pierre Napoleon Bonaparte
marchande de confection
pour dames

A cégtábla szerencsére nem sokáig ejtette kiétségbe a császári családot, mert az üzlet rosszul ment és a hercegnő abbahagyta a boltoskodást.

A hercegné — Justine Eleonora Ruffin — egyébként igen alacsony sorból származó nő volt. Annak idején nagy konsternációt keltett, amikor Péter Bonaparte herceg feleségül vette. A házasságkötés idején már két törvénytelen gyermekük volt.

A törvénytelen viszonyból származó két

gyermek egyike volt Roland Napoleon Bonaparte herceg, akit Mathilde Bonaparte hercegnő neveltetett Saint-Cyriben.

Blanc-mama jól tudta mindezeket az eseményeket, amelyek elsötétítették a fiatalember multját, de nem törődött velük. Tudta, hogy csak addig fogják lenézni a herceget, amíg nem lesz az ő veje. A Blanc-vagyon urára már mindenki tisztelettel fog felnézni.

A fiatalok tetszettek egymásnak és néhány hónap múlva a legfiatalabb Blanc-lányból Bonaparte hercegné lett.

A bájos szép Marie kétévi házasság után gyermekágyban meghalt, miután világra hozta leánykáját, akit ő utána ugyancsak Mariának neveztek el.

Roland Napoleon Bonaparte herceg pedig tudományos studiumokkal kezdett foglalkozni. Az északi sarkra vezetett expedíciót és egyéb tudományos eredményei alapján beválasztották a francia Akadémiába.

Párisi palotája valóságos múzeum. A francia forradalomra és I. Napoleonra vonatkozó ereklyéknek páratlan gyűjteménye látható a pazar termekben. Százötvenezer kötetből álló hatalmas könyvtára óriási értékű.

Automatikusan tagjává lett a francia parlamentnek is, mióta meghozták azt a törvényt, hogy minden egykor uralkodó család tagjai beülhetnek a francia képviselőházba. Politikával azonban egyáltalán nem törődik, hanem csak tudományos szenvedélyének él. Gyakran vesz részt nemzetközi tudós-kongresszusokon és mindenütt a legnagyobb tisztelettel veszik körül.

Roland Bonaparte herceg egyetlen leánya, akinek születése anyja életébe került, karcsu, szép nővé serdült. Apja hirtelén és anyjától örökölt vagyona révén Európa egyik legjobb partijának számított a szöke Marie hercegnő. (Folytatjuk.)

Báli szezon **HELLAS-bál szombaton,** január 7-én Fehér Kereszt báltermében.
fényvontia **Elsőrangú jazz, pazar öfletek, meglepetések.**

Ludendorff táborkok adócsalással vádolta Hindenburgot

Polémia a nemzeti ajándék körül -- Csak haszonélvezetre kapta az elnök a neudecki kastélyt és a birtokot --

Berlinből jelentik: Egész Németországban nagy feltűnést keltett az a támadás, amelyet Ludendorff táborkok intézett Hindenburg birodalmi elnök ellen. Ludendorff ugyanis a „Volkswarte” című folyóiratában azt írja, hogy a neudecki kastély és kisbirtok körül, amelyet az államkincstár vásárolt Hindenburgnak 80. születésnapja alkalmából, adócsalást és egyéb visszaéléseket követtek el. Ludendorff szerint a kastélyt és birtokot nem a birodalmi elnök, hanem fia nevére vezették be a telekkönyvben.

azért, mert Hindenburg mentesíteni akarta fiát az örökösödési adó alól, ha majd a nemzeti ajándék örökéül száll.

A támadásra ma válaszolt Oldenburg-Januschau konzervatív képviselő, akinek indítványára annakidején a nemzeti ajándékot vásárolták és kijelentette, hogy Ludendorff táborkok rágalmai szemszédett hazugságok. Hindenburg csak haszonélvezetre kapta Neudecket, amely az ő halála után visszaszáll az államkincstárra, tehát fia nem örökölheti.

Detektívek oszlatták fel

az aradi munkanélküli magántisztviselők demonstratív gyülekezetét

Küldöttség Botioc Elek dr. polgármesternél — Segíteni kell a magántisztviselők nyomorán — Andrényi báró 50.000 lejes adománya a munkanélkülieknek

Mozgalmas délelőtt zajlott le szerdán az aradi városházán, hol déli 12 órakor tartotta ez évben első ülését a munkanélküli segélyakció vezetősége. Délelőtt fél tizenegy órakor a munkanélküli magánalkalmazottak nagy számúban gyülekeztek össze a magánalkalmazottak egyesületének Szabadság-téri helyiségében, ahol elhatározták, hogy az intellektuális munkanélküliek segélyakciójának érdekében egy demonstratív küldöttséget vezetnek dr. Botioc Elek polgármester elé.

Az engedély nélküli gyűlésről idején értesülést szerzett az aradi állambiztonsági hivatal vezetősége is, ahonnan tizenegy órakor — amidőn mintegy hatvan tagú küldöttség éppen indulni készült — két detektív jelent meg a magánalkalmazottak hivatali helyiségében és közölték az egyesület vezetőségével, hogy

semmiesetre sem tarthatják meg demonstratív felvonulásukat.

A hivatalos közbelépés folytán a deputáció tagjai elhatározták, hogy kettessel mennek fel a városházára, hogy még a segély-bizottság déli ülése előtt kéréseiket a város vezetősége elé terjeszthessék. Ebből a célból egy írásos memorandumot is szerkesztettek, amelyben felhívták Aradváros vezetőségének figyelmét arra, hogy ne csak a kétkézi munkanélküli munkások sorsáról gondoskodják, hanem szenteljen figyelmet az állás nélküli magántisztviselők nyomorának is, amely ugyancsak hivatalos segélyakcióra szorul.

A munkanélküli magántisztviselők csoportja a városháza épületénél újra összesereglett, a csoportot azonban a detektívek — akik óvatosságból rendőri készenléletet is kértek — minden ellenállás nélkül szétszlatták. Ugyanakkor azonban egy háromtagú deputáció jelent meg Botioc Elek dr. polgármester irodájában, mely átnyújtotta a munkanélküli magántisztviselők memorandumát. A polgármester figyelmesen meghallgatta a deputáció előterjesztéseit és a memorandumot átvéve, azt azonnal a Velcsov Géza dr. alpolgármester vezetése alatt üléselő segély-bizottság vezetőségéhez küldötte át tanulmányozás céljából.

Az Aradi Közlöny munkatársa a déli órákban felkereste Botioc dr. polgármestert, aki az intellektuális munkanélküliek akciójával kapcsolatosan a következőket mondotta:

— A magánalkalmazottak egyesületének vezetősége valóban átnyújtotta ma az állás nélküli magánalkalmazottak érdekében szerkesztett memorandumát. A beadványt a munkanélküli segélyakció vezetőségéhez továbbítottam még a délelőtt folyamán, hogy vegyék

tanulmányozás alá. Remélem, hogy sikerül egy olyan megoldást találnunk, amely

mindent ki fog elégíteni a mai viszonyoknak megfelelőleg.

A déli órákban egyébként megjelent a polgármesternél báró Andrényi Lajos és cége nevében 50.000 lejt ajánlott fel a városi munkanélküli segélyakció céljaira. Botioc dr. hálás köszönettel vette át a nemes adományt, amelyet Andrényi Lajos báró még a délelőtt folyamán be is fizette a város pénztárába.

A városi munkanélküli segélyakció vezetősége egyébként ezután szöli fel mindazokat a hivatalosan összeírt munkanélkülieket, akik mindeddig még nem vették át élelmiszer-jegyüket, hogy a városháza 31. számú szobájában az alábbi sorrendben jelentkezzenek: A-1. betűig csütörtökön délelőtt, K-től P-ig csütörtökön délután és R-től Z-ig pénteken délelőtt. Az élelmiszerek kiosztása szombaton kezdődik meg a tüzoltók laktanyájában.

Elbocsátják a CFR tisztviselőnőit, ha férjhezmennek

Megszigorítják a nők felvételét a vasutnál — Nagy elkeseredést keltett a vezérigazgatóság rendelete —

Néhány hónappal ezelőtt a CFR vezérigazgatósága körrendeletet küldött az összes kerületi vezérigazgatóságokhoz, valamint üzletvezetőségekhez és így Aradra is, hogy azokat a tisztviselőnőket, akiknek férjük szintén a vasut szolgálatában áll, elbocsátják állásukból. A vasut vezérigazgatósága most egy újabb hasonló, de már sokkal szigorubb hangnemben megírt rendelkezést bocsátott ki, amely szerint azonnali hatállyal elbocsátják a CFR kötelékéből azokat a női tisztviselőket, akik férjhez mennek. Ez a szigorú rendelet Aradra is megérkezett és az aradi üzletvezetőség a jövőben kénytelen ennek értelmében eljárni. A CFR vezérigazgatóságában ugyanis az a vélemény alakult ki, hogy a férjes nők helyett inkább állástalan férfiakat foglalkoztatnak. A női tisztviselők felvételét a vasut egyáltalán megszigorítja és olyan nőket, akiknek apja bármely keresettel bír, nem vesznek föl.

Az érdekelték körében a legnagyobb elkeseredés uralkodik, miután a legtöbb családnál,

Budapestre utazók figyelmébe!

Kitűnő konyhát
Elsőrangú szobákat, teljes komforttal
Figyelmes kiszolgálást
A Dunapart közvetlen
közelében fekvő

Vadászkürt szállodában
talál. 77

„Erkölcsei válság pusztít”

Comsa Gergely dr. püspök újévi pásztorlevele

A román sajtóban most jelent meg dr. Comsa Gergely, Arad görög keleti püspökének újévi pásztorlevele. A pásztorlevélben a krízissel is foglalkozik és kijelenti, hogy főként erkölcsi válság pusztít, amelyet azonban csupán morális eszközökkel lehet meggyógyítani. Első lépésként az általános szeretetet jelöli meg a püspök és többek között ezt írja:

— *Olyan atmoszférát kell teremteni az emberek között, hogy mindenki rábredjen a valóságra: ugyanannak a fiai vagyunk mindannyian.*

Comsa Gergely dr. püspök kijelenti, hogy minden erejével azon lesz, hogy az emberek a magasabb életideálok felé haladjanak. A hitre és testvéri szeretetre hívja fel végül hiveit.

Súlyos villamosszerencsétlenség Budapesten

Budapestről jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a Zugligetben. Az 1-es számú villamos fékje ma délután utközben elromlott és a villamos szédítő sebességgel száguldoit le a lejtőn. A villamos-kocsiban egy apáca és két kisleány foglalt helyet. A szerencsétlenül járt kocsit ugyanis külön-villamos volt, amelyen a sielő-kirándulásra indult *Sacre Coeur*-növénydekért mentek. A katasztrófának halot: áldozata is van. A kocsivezető agyarázkodást szenvedett, az apáca és a kalauz könnyebb sérülésekkel menekültek meg. Legsúlyosabban a két kisleány sebesült meg. *Bartal Kató*, egy földbirtokos tízéves leánya meghalt, míg *Gyöndel Mária*, a híres budapesti vendéglős gyermeke életveszélyes sérüléseket szenvedett.

CORSO-MOZGO!

Ma csütörtökön nem tartunk előadást.
PÉNTEKEN! SLÁGEROPERETT-PREMIER!

Schönbrunni álom

Budapestet is néhány nappal megelőzve sikerült megszerezni EGGERTH MÁRTA legújabb, legmodernebb, szép zenéjü illúzióját. VERBES ERNŐ, HERMANN THIMIG

JEGYELŐVÉTEL MÁTOL!

Péntek délelőtt fél 12 órakor!

MATINÉ!

Rejtelmes sziget!

Kalandtörténet a hajósok érdekes életéből.

Január 14. **AKE.** álarcos-jelmezes bál. Fehér Kereszt.

A királyi palota építésénél tragikus halált halt gyoroki kőműves özvegye Őfelségétől kér segítséget

Millió per egy bucaresti-i építész ellen. Igéret, amely csak ígéret marad

A filigrántermű, gyászruhás fiatalasszony remegő kézzel írta alá nevét a gépirásos hosszú kérvényre. Fázósan összehuzta magán a fekete kabátot és ezzel bucsuzott:

— Ügyvéd ur, most már Önben van minden reményünk. Egy özvegy és két árvagyermek sorsa az Ön kezében nyugszik.

Egy tragikusorsu asszonyka várja most reménykedve a napok mulását és gondolatokban követi a hosszú kérvényt, amelynek végállomása Őfelsége II. Károly király dolgozószobájának íróasztala...

A gyoroki Weindl-család tragédiája egy ragyogó, forró nyári napon kezdődött, amikor a szorgalmas, dolgozó családapa velőtrázó sikoltással hullott alá háromemeletes magasságból az aszfaltra. A véres emberi roncsot borzongva állották körül a kíváncsiak, Weindl Dezső gyoroki kőműves földi porhüvelyéből már elszállott az élet...

Hősi halál a munka frontján

A gazdasági válság kényszerítette a szorgalmas aradmegyei kőművesmestert arra, hogy a fővárosban keressen elhelyezkedést. Weindl Dezső egy nagy bucaresti-i építési vállalatnál kapott állást és szorgalmasan küldöztette haza keresményének egy részét, amelyből családja fenntartotta magát. Az építési vállalkozó, Prager Emil bucaresti-i mérnök a múlt év júniusában megbízást kapott arra, hogy a királyi palota renoválási munkálatait elvégezze. Nyomban megkezdődött a munka, amelynél Weindl Dezső is dolgozott.

Június negyedikén történt a tragédia. Weindl mester a harmadik emelet párkánván dolgozgatott, amikor egyszerre meglazult a párkány egyik köve, lecsuszott és a kőműves éles halálsikollyal hullott alá a mélységbe. Percek alatt nagy tömeg vette körül a vérző roncsot, Weindl Dezsőn már nem tudott segíteni az orvostudomány.

az aradmegyei kőműves hősi halált halt a munka frontján.

Özvegységét táviratilag értesítették a tragédiáról és a fiatalasszony gyermekeivel együtt utrakelt, hogy a fővárosban utolsó bucsút vegyen halott férjétől. *Leirhatatlan, megrázó jelenetek közepette történt ez a bucsuzkodás.* És másnap Weindl Dezsőt elföldelték az egyik bucaresti-i temetőben.

Mielőtt még a rendőri vizsgálat befejeződött volna, Prager építési vállalkozó ügyvédje magához hívatta a fiatal özvegységet. Harmincezer lej végkielégítést ajánlott fel neki és arra beszélte rá, írjon alá egy kötelezvényt, amelyben elismeri, hogy nincs további követelése a vállalattal szemben.

— Nézze Asszonyom — mondotta az ügyvéd — minden tekintetben támogatni fogjuk magát. Most harmincezer lej kap kézhez, ezenkívül az építész ur audienciára jelentkezik Őfelségénél és megpróbál valamilyen segítséget kieszközölni a maga számára.

Az özvegy eleinte nem akarta elfogadni az ajánlatot, azonban az ügyvéd erre erélyes lett és kijelentette, hogy Weindl Dezső maga oka szerencsétlenségének és

ha nem fogadja el az özvegy a pénzt, semmi sem kaphat.

— Nem vagyunk kötelesek fizetni és ha tesszük is, saját jószántunkból adunk hogy segítsünk magán.

A kétségbeesett asszony feladta a harcot. Pár órával előbb temette el férjét, nem volt felkiérezése ahhoz, hogy anyagi küzdelmet foly-

tasson. Elfogadta a harmincezer lejt, azzal a feltétellel, hogy az ügyvéd a többi ígéretét is betartja. Megígérték neki és ezzel aláírta az elébe tett irást, amelyben kijelenti, hogy megkapta végkielégítését. Az özvegy, két gyermekével hazajött gyászolni és dolgozni...

Teltek a napok, hónapok, lassankint fél esztendő is elmult, anélkül, hogy özvegy Weindlné értesítést kapott volna a bucaresti-i cégtől. Még férjének halotti bizonyítványát sem küldötték el. *Levelet írt, nem válaszoltak.* Erre elhatározta, hogy harcba indul, gyermekei jövője érdekében. Felkereste dr. Gherman Dante aradi ügyvédet és előadta az esetet. Elmondotta, hogy azóta a rendőri vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenség oka az volt, hogy a munkálatoknál nem állították fel ugynevezett állást, amelyen a dolgozó munkások helyet foglalnak. Az ügyvéd elvállalta az ügyet.

Gherman Dante dr. ma elkészítette a felségfolyamodványt, amelyben leírja a királyi palota renoválásánál történt eseményeket, valamint az özvegy és a Prager-cég ügyvédjének tárgyalásait. Bejelenti, hogy pert indított a cég ellen és

azzal a kérelemmel járul az uralkodó elé, hogy addig is, amíg a per befejezést nyer, valamilyen segéllyel támogassa és egyben vegye legmagasabb pártfogása alá az özvegységet és két kicsiny gyermekét.

— *Senki sincsen, aki megvédjen — írja megható hangon — azért kérem Felséged atyai támogatását két, apa nélkül maradt gyermek számára.*

Az özvegy felségfolyamodványa

A felségfolyamodvány ma utnak indult a főváros felé és a fiatal özvegy sok reménnyel várja a kabinetiroda választát.

Az ügyvéd ugyanakkor pert indított a bucaresti Prager-cég ellen havi hateraz lejes tartásdíjért a két gyermek számára és arra kéri a bíróságot, itélje meg ezt a kártérítést husz évre, amíg a gyermekek munka- és keresetképesekké lesznek. *Az összeg összesen mástól millió lejt tesz ki.* A kereset arra hivatkozik, hogy ha az özvegy le is mondott a rábeszélés hatása alatt és a tragikus eseményeket követő megrendült lelki állapotban igényeiről, ezt nem lehet fegyverül felhasználni ellene és biztosítani kell jövőjét, valamint gyermekeit. De abban az esetben is, ha a bíróság véglegesnek veszi az özvegy lemondását, nem hagyhatja figyelmen kívül a két kiskorú gyermek helyzetét. A gyermekek nevében az apa halálával csak az árvaszék mondhatott volna le a kártérítési igényről.

Egy egyszerű, kicsiny gyoroki házban két gondtalanul játszó kisgyermek fogadja örömmel a hazaérkező gyászruhás anyát, aki harcba indult értük, hogy legalább a fiatalaságukat menthesse meg a nélkülözéstől...

Marosi Rudolf.

Tudja Ön, hogy mi a Forfait utazás?

Utazási időtartama összes szálló és ellátási költségeit, vasuti jegyei és vizumainak árát előre kifizeti, nincs gondja semmire, mert mindenütt a legjobbat, legszébbet és legtökéletesebbet kapja. Vállalatunk világhíre a garancia arra, hogy igen meglesz elégedve. Forduljon tehát bizalommal:

„HAPAG“ utazási világvállalathoz
ARADON
(Künstler Utazási Irodába)
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Az aradi vendéglősök nagyszerű bálja

Nagyszerűen sikerült a „Vendéglős Otthon“ javára rendezett táncmultság

Nagyszerűen sikerült, hangulatos multságot rendezett ma este az Iparosotthonban az Aradi és Aradmegyei Vendéglősök Szindikátusa a „Vendéglős-Otthon“ alapja javára. Az Iparosotthon izlésesen, szépen feldiszipített terme már a kora esti órákban megtelt estélyi ruhás hölgyekkel, frakkos és szmokingos urakkal, akiket az agilis rendezőbizottság tagjai fogadtak. A főrendezők, a háromszáz tagu rendezőgárda minden tekintetben gondoskodott arról, hogy a megjelentek jól érezzék magukat és egy kellemesen eltöltött éjszaka emlékével távozzanak — hajnalfelé — a mulatságról. Tiszteletbeli elnökök: dr. Botiuc Elek polgármester és dr. Gregorovicu István képviselő, védnökök: Mohor Illésné és Lovasberényi Árpádné voltak, a rendezőbizottságban Mohor Illés, Lovasberényi Árpád, Madár József, Eckstein Árpád, Komotzy Béla, Horváth József és Popa György foglaltak helyet, míg főrendezők: Vaszi József, Zsedely István, Valet Gyula, Redis Pál, Fleiszig Árpád, Miklósi János, Preisz Gyula és Kornett Vendel. A rendezőség sorában dicséretes tevékenységet fejtett ki a multság sikere érdekében Iovitu Jenő curtici-i vasuti vendéglős.

Feltűnést keltettek a kiállított és izlésesen feldiszipített ételneműek. A legérdekesebb Mohor Illés aradi vendéglős készítménye volt, aki különféle ételekből vonatot állított össze. A kiállításban résztvettek még a Dácia, Visán Miklós, Halmos Lajos, Komóczy Albert, Eckstein Árpád, Veliciu Flora, Csányi János, Horváth József és Waszi József. Weisz Szigfrid cukrászata hét, feltűnő szépen feldiszipített tortát állított ki, amelyet sokan csodáltak meg. Tortát állított még ki Lovasberényi Árpád is. A kiállítást Egler Antal rendezte.

A multságon résztvett előkelőségek sorában ott láttuk még Moga Romulus dr. rendőrkvesztort, Popa Constantin kulturtanácsost, Voiteanu János polgármesteri titkárt, továbbá Dolga Mircea ipartestületi titkárt is.

Az éjjeli órákban azután megkezdődött a táncverseny, majd szépségversenyt rendeztek, amelynek győztesei értékes díjakat kaptak.

AZ ÚJ
HOTEL „LUX“
MEGNYILT
Bucaresti, Bulev. Schitu Magureanu 6.
(a László Lyceum mellett) 4369

A legkényelmesebb szálloda rendkívül mérsékelt árakkal. — Központi fűtés, — Külön fürdőszobák. Lift és telefon.

H I R E K

NAGY REGÉNY —

egy kis hir mögött

A bécsi lapok tegnapi számukban két soros hirben emlékeztek meg arról, hogy 67 éves korában elhunyt Bosel Lipót. Az olvasó nem is tudja, hogy a Bosel név mögött milyen nagy és izgalmas regény színpompás fejezetei peregtek le az utóbbi esztendőkből. Bosel Lipót édes apja annak a Bosel Alfrédnek, aki az utóbbi két évtizedben a legszedítőbb karriert érte el, mert egyszerű fiatal kereskedőből néhány év alatt elnökgazgatója lett a bécsi Union Banknak. Európa egyik legnagyobb pénzügyi intézményének. A most meghalt Bosel Lipót külvárosi kereskedő volt az osztrák fővárosban és az ő szegényes otthonából indult el a fia világhódító utjára, amely egy időre a magasba ivelt, de onnan szédítő iramban zuhant le oda, ahol most áll: a bécsi szőnyegkereskedés pályáinak mellé. A kis Bosel a háborút itthon élte végig és természetesen hadseregszállítónak csapott fel. A gyapjas mellényűtől — a huszárlóig — az ágyútalptól a káposztáig és a buvárhajók alumínium szerkezetéig mindent szállított. És mire véget ért a világhódítás — az egyszerű kereskedelmi alkalmazott — bécsi pénzfejedelemmé lépett elő. Palotások, óriási vállalatok, bankok milliárdos ura lett Bosel Alfréd, aki egy részegítően mámoros napon — a világ ámulatára — 35 éves korában beleült az Union Bank elnöki székébe, ahol előtte Minkus kegyelmes ur uralkodott több évtizeden át. Bosel Alfréd új rezidenciájában is folyton vett és eladott, mint hadseregszállító korában. Sok mindent vett a szüleinek is: palotát, villát, briliánsokat, jólétet, gondtalan, szép öregséget, dertis éveket a fárasztó munkás esztendő után. Az apja előrelátó volt, nem hitte, hogy a fia mint milliárdos fog megöregedni és ezért — épp úgy mint valamikor Napoleon anyja — titokban félre rakta az Alfrédétől kapott zsebpénzt.

Jól jöhet még — szokta mondani fehér hajú feleségének — mert most a meglepetések korában élünk.

A tapasztalt öreg embernek igazsága volt: a fia néhány év alatt a tőzsdén elvesztette a vagyonát. A régi milliárdosok: a Rotschildok és a többi patinások, ellene is összefogtak és egyik napról a másikra kiűtött az Union Bankból. A közvélemény káröröm nélkül parentálta el a fiatalon szédületes pályát befutott Bosel Alfrédét, aki nem vált parvenüvé, nem dobálta esztelenül a milliárdokat és egyik legjobb ambíciója volt, hogy szüleit mindig mosolyogva lássa. Az öreg házaspár éppen Meránban üdült, amikor fiuk bukását közölték a lapok. Azonnal csomagoltak és vonatra ültek. A tegnapi örökre elhallgatott Bosel Lipót a kupéban szomorúan vette ki a svájci bankbetétkönyvét és sóhajtozva mondta feleségének:

— Úgye mindig mondtam, hogy jó lesz magunkról gondoskodni... —olg—

IDÓPROGNÓZIS. További enyhülés, sok helyen köd, nyugaton esők és főleg a hegyeken élénk délnyugati szél.

Mária anyakirályné Mödlingbe utazott. Belgrádból jelentik: Mária román anyakirályné ma délelőtt Belgrádból Zágrábon és Laibachon keresztül, Mödlingbe utazott, leánya, Ileana kir. hercegnő és férje, Habsburg Antal főherceg látogatására. A királynét Sándor szerb király és felesége, Maria-ra román királyi hercegnő kísérték ki a pályaudvarra. Mária királyné kíséretében Ramniceanu ezredes, szárnysegéd és Dobrescu állambiztonsági vezérfelügyelő utazik.

Péntektől hétfőig hivatali munkaszünet. A pénteki Vizkereszt és a szombati keresztelő Szent János ünnepei miatt, a két napon a város valamennyi hivatalában munkaszünet lesz. Ily módon a csütörtöki nap kivételével hétfőig minden hivatal zárva marad, tehát tanácsos, hogy sürgős hivatalos ügyeit mindenki még a mai nap folyamán elintézzze.

Legkellesebb, legideálisabb, legenyhébb használható a Solvo pirula. Egy doboz 20 lej. Földes-gyógyszerár.

Lemondott az egyiptomi kormány. Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány az angol petroleum-konfliktus miatt lemondott. Fuad király megkezdte a tárgyalásokat a pártvezérekkel az új kormány megalakításának érdekében.

Az aradvármegyei vadászati felügyelőség közli hogy a minisztérium az elmúlt évben kiadott vadászati engedélyek érvényét 1933. január hó 15-ikéig meghosszabbította. Fenti határidőn túl azokban mindenki köteles új engedélyt váltani ki.

— Botrányos verekedés játszódott le tegnap éjszaka a Szabadság-terén lévő Bucuresti-féle vendéglőben. A késő éjszakai órákban Janicec Ferenc, Szabó Lajos, Aisele Mihai és Garzó Lajos fiatal emberek illuminált állapotban tértek be a vendéglőbe, ahol csakhamar verekedés támadt közöttük. Ennek során egyikük, Garzó Lajos súlyos sérüléseket szenvedett. A botrányos verekedésnek a téren szolgálatot teljesítő közrendőr vetett véget, aki mind a négy fiatal legényt előállította a rendőrségre.

— **Ma újabb letartóztatások történtek** a Hartmann Kálmán főtéri ékszerésznél történt lopások ügyében. Mint megírtuk, Tiplea vizsgálóbíró tegnap vizsgálati fogságba helyezte Iszlai Vilma cselédleányt, akire a lopások bebizonyultak. Miután a kihallgatások és eddigi vizsgálat azt igazolták, hogy az ügyben a cselédleány két nővére és sógornője is bűnrészesek, ma délelőtt a vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte Iszlai Annát, Iszlai Juliannát és Iszlai Andrást.

— **Halálozások.** Cséffai Paragó Gyuláné, született csittszentiványi Kiss Margit, folyó hó 3-ikán rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 5-ikén délután 4 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

Kövesdy Gyula 68 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. (Minden külön értesítés helyett.)

KÖNYVEK

modern kivitelben, szépen,
olcsón, gyorsan

A. DAVIDOVITS

könyvkötészetében készülnek

ARAD. Unirei 14. (Ortutay-palota.)

— **A pénzügyigazgatóság hajtja be a rádióelőfizetéseket.** Az aradi postafőnökség rádió-osztálya az Aradi Közlöny útján hívja fel mindazokat a rádió-előfizetőket, akik az új esztendőben lakást változtattak, hogy jelentsék be címüket a rádió-osztálynak, mert ellenkező esetben, mint bejelentetlen rádiókat kezelik őket. Az elmúlt évről hátralékban lévő előfizetők listáját a rádió-osztály benyújtja az aradi pénzügyigazgatóságnak, amely intézkedik a hátralékos összegek behajtására vonatkozólag. A rádió-osztály vezetősége felkéri az előfizetőket, hogy az új esztendőre csedékes előfizetési díjak befizetésénél mellékeljék legutóbbi nyugtájukat is, miután a nyugtákon feltüntetett adatok figyelembevételével megkönnyíthetik az adminisztrációs munkát és a gyakran előforduló félreértéseket elkerülhetik. Itt írjuk meg, hogy Pitulescu, a posta és távirada új vezérigazgatója által országsszerte szétküldött körleveli megérkezett az aradi postafőnökségre. A körlevelben foglaltakról egyébként az Aradi Közlöny legutóbbi számában részletesen beszámolt.

— **Meghűlésnél, náthalásznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál** valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Éjszakai támadás Aradon.** Lupsa Zaharie, Illés-uccai lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik az elmúlt éjszaka megtámadták és súlyosan bántalmazták. Az ismeretlen támadók kézrekerítésére a rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Ma 7-kor AKE-bál rendezőgyűlés.**

— **Elfogott kerékpártolvaj.** Néhány nappal ezelőtt Kiss Lajos Strada Szt. Gheorghe 16. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki kerékpárját ellopta. Az egyik rendőrségi detektívnek sikerült a biciklitolvajt Bursan Pavel 34 éves bokszei gazdálkodó személyében elfogni.

Eljárás

egy zimándi vendéglős ellen a magyar lobogó miatt

Magyar Himnusz a kolozsvári Iparosegyletben

Kellemetlen incidens játszódott le néhány nappal ezelőtt Uj-Zimándon a Manull András-féle vendéglőben. A vendéglőben műsoros-estélyt rendeztek, amelyen nagyszámu közönség vett részt. A műsoros-est már végefelé közeledett, amikor csendőrök jelentek meg a vendéglőben, állítólag azért, mert tudomásukra jutott, hogy a színpadon magyar tricolor van elhelyezve. Az aradi csendőrszárnyparancsnoksághoz befutott hivatalos jelentés szerint amidőn az előadás véget ért, a csendőrök elkobozták az ottlevő magyar lobogót, a vendéglőst pedig a csendőrségre vitték, ahol kihallgatásnak vetették alá. Az ujzimándi csendőrség az esetről úgy az aradi csendőrszárnyparancsnokságnak, mint az ügyészségnek jelentést tett.

Itt írjuk meg, hogy kolozsvári jelentések szerint bűnügyi eljárás indult meg Hevesi József, a kolozsvári Iparosegylet elnöke ellen. Szilveszter este nagy iparostársaság gyűlt össze az egyesület székházában és az éjszaka folyamán — a vád szerint elénekelték a magyar himnuszot. Az Iparosegylet elnöke az ügyvel kapcsolatban nyilatkozott és beismerte, hogy elénekelték a magyar himnuszot, azonban kijelentette, hogy ezt minden évben megtették és senkinek sem volt ellene kifogása. A kihallgatások folynak az ügyben és a fővárosi lapok nagy cikkekben számolnak be az eseményről.

— **Tettenért vadászó.** Ma beszállították az aradi ügyészségre Kristyóry András Dorobanti községbeli gazdát, aki tilos vadra vadászott. E miatt negyven napi elzárásra ítélték és ma letartóztatták, hogy megkezdje büntetésének kitöltését.

— **Lopás egy kolnában.** Zimmermann Magdaléna szentannai lakos feljelentést tett a községbeli csendőrségen ismeretlen egyének ellen, akik álkulcs segítségével behatoltak kolnájába és onnan 115 liter bort loptak. A csendőrség erélyes nyomozást vezetett be s ennek során sikerült a bortolvajokat Duthaz Tansie, Ciudan Joan és Barlen Petru galsai parasztok személyében elfogni, akiket bekísérnek az aradi ügyészségre.

— **Véres tűzharc az erdőőrök és a tolvajok között.** Győről jelentik: Véres tűzharc folyt le a Győr közelében lévő ikréni uradalmi erdőben. Az uradalmi erdőőrök falopáson értek egy tizenhat tagú teljesen felfegyverzett tolvajbandát. A tolvajok sortűzzel fogadták az erdőőröket, akik hasonlóképpen válaszoltak. Egy óras tűzharc után a csendőrség megérkezése vetett véget a küzdelemnek. A tolvajbanda három vezető tagját sikerült letartóztatni.

— **Tettenértek két tolvajot Aradon.** Az aradi központi rendőrségre előállították Kovács Sarolta és Kovács Erzsébet Strada Rozelor 104. szám alatt lakó ismert tolvajokat, akiket Fáskertti György aradi lakos cselédleánya ért tetten, akkor, amidőn a két tolvaj asszony Fáskertti lakásában egy szekrényt akart felfeszíteni. Kihallgatásuk után mindkettőjüket átkísérték az ügyészségre.

— **Betörésért feljelentett kazánkészítő.** Hirschfeld Dezső Calea Bihorului 9. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen Szécsi Károly 26 éves aradi kazánkészítő ellen, aki betört lakásába és onnan különböző holmikat lopott el. Szécsit ma felkísérték a rendőrségre, ahol kihallgatása után megindították ellene az eljárást.

— **A mikalakai árvizkárosultak épületfája.** Popovici Gheorghe városi tanácstag, valamint Muresan János városi főmérnök vezetésével, mikalakai deputáció kereste fel szerdán délelőtt hivatalában Piso János aradi erdészeti főfelügyelőt, akinél olyirányban érdeklődtek, hogy az árvizkárosult mikalakai lakosok számára, akik még nem tudták mindaddig felépíteni házaikat, hol vehetné fel a város a minisztérium által kiutalt díjtalan épületfaját. Piso erdészeti főfelügyelő kijelentette, hogy Soborsinban 2500 köbméter épületfa áll rendelkezésre, amelyből a szükséges mennyiséget bármikor ki tudja utatni, ha a város a szállítási költségeket fedezi. Az ügyben tíz napon belül határoz a városvezetőség.

15 MILLIÓ LEI nyeremény lesz elosztva hétfőn és keddén (Január 9. és 10-én) a Román Állami Sorsjáték IV-ik osztályának játékosai között.

Főnyeremény: Egymillió Lei.

Az 1933. év keresi első szerencséjét: Alljon tehát elébe!

Nincs devizagondja!! ha külföldi lapelőfizetését
Sándor Ferenc könyvkereskedése intézi. 236

GOLDSCHMIDT-BANK

„Az ifjuság lelkének megmérge- lyezése okozta a radnai vandál képrombolást“.

**Hatalmas visszhangot keltett
a szobor- és képrombolók merénylete -- Szélsőséges agitációk
robbantották ki a felháborító rombolást
Mária-Radna legendás története**

A máriaradnai szobor- és képrombolás híre, amelyről az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa legutóbbi számunkban részletesen beszámolt, a felháborodás és megdöbbenés őszinte érzését váltotta ki Erdélyszerte, sőt Ország-határokon túl is mindenütt, ahol kultúrember-
rek élnek, akiknek szívében még nem szuny-nyadt el a kegyelet és hit némes tüze. Aradon a legszélesebb körökben mélyszéges megdöb-
benéssel tárgyalták a radnai eseményeket, mivel minden kultúrember a legőszintebben elítéli a kegyeletsértő ifjak vandál munkáját. Beszél-
getést folytattunk a képrombolással kapcsolat-
ban dr. Lakatos Ottó plébánosnál, az aradi Mi-
norita-rend házfőnökével, aki érthető módon
rendkívül elítélően nyilatkozott az esemé-
nyekről:

— A magukról megfeledkezett, minden jó-
érzést megtagadó fiatal emberek viselkedését
nem lehet elnézni — mondotta dr. La-

KADETTEK

holnaptól a SELECT-ben

karos. — A radnai kegyetlen képrombolást
nemcsak azok az ellentéteket szító tévtanok
idézték elő, amelyek a szeretet és megértés
helyett nemzetiségi és vallásfelekezeti elkülö-
müléseket produkálnak, hanem főként

azok az agitációk, melyeket szélsőséges ele-
mek folytatnak az ifjuság lelkének megmér-
gezésére.

Az egyre növekvő hitelenség, lelki sötétség
aknamunkája volt az, amely a radnai képrom-
bolás kirobbanását előidézte. Az ifjuság lelke
fogékony és könnyen hozzáférközhettek a for-
radalmi eszmék, amelyek megölik a hitet, a
kegyeletet és eltípornak mindent, amit elődeik
évszázadokon keresztül tiszteletben tartottak.

— A radnai kegyhely a hívők szemében
ezzel az eseménnyel csak kedvesebb lett —
folytatta dr. Lakatos Ottó — és

a hívek ragaszkodása, szeretete a romokat
hamarosan el fogja takarítani a radnai Kálvá-
ria-hegyről

s a kegyelet emlékműveit régi szépségükben
állítják vissza.

A máriaradnai kegyhely megcsonkított,
összetört és sárral bemocskolt szobrait a hívek
ragaszkodása, kegyelete fogja meggyógyítani,
hiszen a csodatévő Mária tisztelete, amely ezt
a kegyhelyet világhírűvé tette, még tiszta láng-
gal ég az emberek szívében. Csak néhány hó-
nap előtt történt a kisasszony-napi nagy bucsu
alatt, hogy egy fehérruhás, néma parasztele-
ányka megszólalt a könnyező Mária szobra
előtt. A legújabb „csodás“ gyógyulást, amely
a kegyhelyen megtörtént, sok-sok csodálatos

esemény számát gazdagítja, még nem vizsgál-
ták meg hivatalosan, de mindenesetre doku-
mentumul szolgált ahhoz, hogy a nép szívében
él még a hit, a tisztelet, a máriaradnai csoda-
tevő Szent Szűz iránt.

Több évszázad homályából száll felénk
annak a legendának illata, amely a máriarad-
nai kegytemplom felett lebeg.

A legenda egy csodálatos Mária-képről
szól, amely minden éjszaka „megszökött“
a templom helyén emelkedett kis kápolná-
ból és a templom előtt álló terebélyes fán
foglalt helyet.

A halkszavu „kicsiny testvérek“ a ferences-
bárátok minden reggel visszavitték a fáról a ké-
pet, de azt reggelre kelve, ismét csak a fán
függve találták... Ezért épült fel aztán az új
templom, amelybe állítólag beépítették azt a
fát, melyet a Szent Szűz anyjára szeretett.

A máriaradnai templom tehát több évszázados
s éppen olyan híres, mint a máriaremetei bu-
csujárhely, vagy a franciák legendás dics-
fényvel övezett Lourdesa, amelyhez szintén a
testi és lelki nyomorékok csodálatos gyógyu-
lása fűződik. A háború előtt egész Ausztria és
Magyarország területéről százezrek zarándo-

Hajnali merénylet

holnaptól a CENTRAL-ban

koltak el évente Radnára lelki és testi fájdal-
mokra gyógyulást keresni.

Csaknem három évtizede annak, hogy Pá-
ter Priester, az akkori radnai házfőnök elha-

A Bodenkredittől — a csálai erdőtelepig

Hetvenhárom év óta „tartozik“ telekkönyvi e, tizenhárom millió forinttal
a Bécsben megszűnt Bodenkreditanstalt-nak a csálai erdőtelep — Avramescu
Vazul dr. kincstári főügyész érdekes felfedezése

Érdekes ügyben folyik levelezés az aradi
kincstári ügyészi hivatal és a bécsi román követ-
ség között. A felsőbb hatóságoktól nemrégiben
rendelet érkezett dr. Avramescu Vazul kinc-
stári főügyészhez, akit felkértek arra, járjon el
a csálai erdőtelep és szállótelep teljes elkülö-
nítése kérdésében.

A körülbelül négyezer holdas területből 700 hold
a szállótelephez tartozik és a két intézmény a
reorganizálás során más-más miniszterium ha-
tásköre alá került. Telekkönyvileg azonban még
mindig egy területet alkotnak.

Az aradi kincstári főügyész ma délelőtt felke-
reste a telekkönyvi hivatalt, hogy az elkülönítés
ügyében megtegye a szükséges lépéseket. Ekkor
meglepető felfedezésre jutott. Kiderült, hogy

A csálai erdőtelepen még az 1860-as évekből 12
millió 800 ezer forintos bekebelezés szerepel.

tározta, hogy a régi, egytornyos templomot
átalakíttatja és a kegyhely hírnevének megje-
léző impozáns tornyokat emel a templom fölé.
A ferenc-rendi szegénység szent fogadalmában
élő „kicsiny testvérek“ azonban nem rendel-
keztek az építkezéshez szükséges vagyonnal s
ezért elhatározták, hogy gyűjtést indítanak a
templom átalakítására. Egy isteni adomány-
ként bekövetkezett véletlen segítette hozzá a
ferenceseket tervük megvalósításához.

Ferenc Ferdinánd, az egykori Monarchia
trónörököse, szárnysegédjével Erdélyt utaz-
ta be inkognitóban és meglátogatta a má-
riaradnai kegyhelyet is.

A kegytemplom relikviái között maga Páter
Priester kalauzolta a trónörökösöt, akit a ház-
főnök felismert és rangjához illő módon is üd-
vözölt. Ferenc Ferdinánd most már nem ta-
gadhatta kilétét. Körüljárta a kegyhelyet és a
Kálvária-dombról széttekintve, elragadtatótt
kiáltással magasztalta a hely szépségét:

„Milyen gyönyörű szép vidék! Itt valóban
közel érzi magát az ember Istenhez!“

Páter Priester felhasználta nemes célja ér-
dekében a trónörökös hangulatát és elmondot-
ta, hogy gyűjtést akar indítani a kegytemplom
átépítéséhez. A trónörökös így szólt:

— A gyűjtővet magam óhajtom megnyit-
ni! — mondta lelkesen és a házfőnököl pa-
pirost, tollat kért s

azonnal 200.000 aranykoronát lrt alá a gyűj-
tőiv elejére.

Ezzel az összeggel indult meg a gyűjtés a má-
riaradnai kegytemplomra nemcsak Erdélyben,
de Ausztria és Magyarország minden vidékén
s 300.000 aranykoronából három év alatt fel is
építették az új tornyokat. 1918-ban tűz pusztí-
tott a kegyhelyen. A templom egyik tornya
esett a tűz áldozatául, de a hívek áldozatkész-
sége újjáépítette a tűz által megcsonkított
tornyot. A hit várának tornyai örökéletűek.

A szobor- és képrombolás kérdésében egyéb-
ként a közvélemény elvárja, hogy úgy a rad-
nai, mint az aradi hatóságok szigorú vizsgálá-
tot indítsanak. (Cs. P.)

KADETTEK

holnaptól a SELECT-ben

„Magyarország válaszuton“

Egy francia képviselő Magyarországról

Párisból jelentik: A Petit Journal „Magyarország válaszuton“ címmel vezetőhelyen közli Torque képviselő nagy feltűnést keltő cikkét, amelyben a francia képviselő Magyarország helyzetével foglalkozik. A rokonszenv hangján ír a magyarokról és idézi Gömbös nyilatkozatát, amelyben a magyar miniszterelnök kijelentette, hogy Magyarország szívvvel-lelélekkel részt vesz abban a közös munkában, amely Közép- és Kelet-Európa kooperációját segíti elő. Gömbös maga is arra törekszik, hogy gazdasági és kereskedelmi téren kapcsolatokat építsen ki a szomszédos államokkal.

— Mihalache nyilatkozott Athénben a Balkán együttműködéséről. Athénből jelentik: Néhány nap óta a görög fővárosban tartózkodik Mihalache román belügyminiszter és Raducanu parlamenti képviselő. A román delegátusok ma nyilatkozatot adtak a sajtónak. Mihalache kijelentette, hogy teljes energiával folytatja munkáját a Balkán államok közeledése érdekében. Hangsúlyozta annak fontosságát, hogy az egyes balkáni államok kedvező vámfeltételek mellett szállíthassák mezőgazdasági termékeiket külföldre.

— Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő ma Bucurestibe utazott. A vezérfelügyelő tegnap konferenciát tartott az aradi pénzügyigazgatóságon a kerületi felügyelőkkel, akik beszámoltak az egyes adminisztrációk működéséről, majd beszolgáltatták az általuk összegyűjtött statisztikai adatokat. Az aradi pénzügyigazgatóság is elkészítette kimutatásait, amelyben az egész aradi és aradmegyei pénzügyi szolgálatról számolt be. A kimutatásokat a vezérfelügyelő magával vitte Bucurestibe, ahol a pénzügyminisztériummal megbeszéléseket folytat a pénzügyi szolgálatok új megszervezése ügyében. Aradon nagy izgalommal várják Taranu Victor hazaérkezését, mert valószínűleg magával hozza már az aradi pénzügyigazgatóság új szolgálati beosztását.

— Egy aradi tisztviselő halála. Általános, őszinte részvétet keltett városszerte Reiner Irénnek, a Nagy Farkas-cég értékes munkatársának elhunyt. Reiner Irén tegnap délután 6 órakor, hosszas szenvedés után elköltözött az élők sorából. A páratlan szorgalmáról, kötelességtudásáról és hűségéről általánosan ismert tisztviselő nő férjének és főnökei mindig megkülönböztetett elismeréssel adóztak munkásságának. A műveit, finomlelkű és meggyőző modoru Reiner Irén az aradi társaságokban is közkedveltségnek örvendett s nem egy fiatal tisztviselő nő közhírhíre neki, hogy el tudott helyezkedni. Reiner Irén évek előtt súlyos vesebajt kapott. Budapesten is kezeltette magát de betegsége annyira komplikálódott, hogy orvosi segítség nagyon keveset használt. A sokat szenvedett urinót tegnap délután megváltotta szenvedéseitől a halál. Temetése 5-ikén, csütörtökön délután 2 órakor lesz a zsidótemető halottasházából.

— A mentőautó elgázolta dr. Óváry Ferenc felsőházi tagot. Budapestről jelentik: Súlyos szerencsétlenség érte ma délelőtt Óváry Ferenc dr. felsőházi tagot, veszprémi ügyvédet. A hatvan éves öregur az uccán haladt, amidőn egy sebesen robogó mentőautó elgázolta. Óváry Ferenc dr. fején és arcán sérült meg súlyosan. A Rókus kórházba szállították, ahol az orvosok mindent elkövettek, hogy megmentse az életnek.

Orvosi kozmetikai intézet

Arad, Str. Românului (Zrinyi-ucca) 14.

Szirtelenítés, szemölcseltávolítás,
Arcpótlás (olsó bérletben is)
Esti kikészítés.
Külföldi tisztviselői árak. 4235

— Meghalt a németzentpéteri vadászatok csárdája. Általános részvétet keltett Németzentpéteri és környékén Prunkl Ferenc vendéglős halála. A híres Petőfi-csárdának volt három évtizeden keresztül tulajdonosa és vezetője, akit vendégei úgy is mint embert nagyon megbecsültek és szerették. A Németzentpéteri lezárt híres békébeli vadászatok előkelő résztvevőinek volt kedvenc találkozó helye ez a csárda, ahol nem egyszer reggeliző mulatozás követte az eredményes vadászatot. Arad vadászai is jól ismerték Prunkl Ferencet s bizonyára kegyelettel gondoltak néhai vendéglátó csárdájukra.

— Strichninnel megmérgezte magát egy aradi iparos. A késő éjszakai órákban értesítették az aradi mentőket, hogy Ujmikalakán öngyilkosságot követett el Somogyi Ödön ismert ujmikalakai iparos. A mentők azonnal kivonultak a helyszínre és az öngyilkos iparost beszállították a kórházba. Itt megállapítást nyert, hogy Somogyi strichninnel követett el öngyilkosságot és ezért rögtön gymormosást alkalmaztak. A rendőrség részéről Adamovici kerületi komiszár ment ki a kórházba, ahol kihallgatta Somogyi Ödönt. Az öngyilkos iparos elmondotta, hogy tegnap délután összeveszett anyósával és ez annyira elkeserítette, hogy elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Először elment a korcsmába, ahol leitta magát, majd pedig hazament lakására és két strichnin-tablettát vett be, hozzátartozói azonban még idejében észrevették tettét. Az öngyilkos iparos már túl van minden veszélyen.

— Az aradi járásbírószágon feltűnően csökkent a perek száma. A járásbírószágon ma elkészítette a múltévi statisztikát, amely szerint 1932-ben összesen 20,298 per érkezett be, az 1931. évi 36,400-al szemben. A perek száma tehát egy esztendő alatt több, mint 16 ezerrel csökkent. Ezeket kivül 15 ezer konverziós beadványt nyújtottak be az aradi bírósághoz.

**Régi aranyát, ezüstjét
beváltjuk legmagasabb napi áron,
vagy átdolgozzuk modern
fazonokra Dukász Testvérek**
arany- és ékszerárú üzemében Arad, Str. Gojdu 3.

— Sakk-verseny. Folyó hó 8-ikán rendezt a Magánalkalmazottak Egyesülete, Piata Avram Iancu No. 18. (Bársony-ház I. em.) nagy szabású sakk-versenyét. Benevezési díj 20 lej. jelentkezni lehet délelőtt 10—12-ig, délután 2—9 óráig. Jelenkezéseket csak vasárnap délig fogad el a rendezőség.

Vendéglőben

— Milyenek méltóztatik találni a beaf-teket?

— Tul kicsi a korához képest.

— Jól sikerült műsorral egybekötött táncestélyt rendezett a Borossebesi Református Egyház. Az estélyen színre került „Pista néni“ 3 felvonásos vígjáték. A minden zökkenő nélkül előadott vígjátékban Patkó Ferencné, Patkó Erzsike, Kilik Berta, Patkó Böske, Lengyel Jolán, Kilik Árpád, Patkó Andor, Gulvás János, Kilik László, Szabó Ferenc, Sajgó József, Kunsztler Bert, Patkó Imre, Kelemen Ferenc és Kiss Gyula érdemelnek elismerést. Ezután tánc következett, amely ragyogó hangulatban a késő éjszakai órákig tartott. Az úgy anyagilag, mint erkölcsileg kitünően sikerült estély megrendezéséért Kilik Kálmánt, Papp Andrásné, a Református Nőszövetség elnökőjét és Kilik Irma útkárnőt illeti meg a nehéz munkáért dicséret. — Ugyancsak a Nőszövetséggel karöltve rendezte meg az egyház a karácsonyi szeretet ünnepét is. Az ünnepélyt Szabó József református lelkész könnyekig meglátható beszéde nyitotta meg, utána pedig Papp Andrásné meleg szavak kíséretében igen sok ajándékot osztott ki a gyermekek között és ez alkalommal több szegénysorsu gyermek meleg téli ruhákat kapott.

— Az Aradi Filharmoniai Egyesület felkéri a hölgybizottságot, amelynek az első hangverseny rendezése körül oly nagy érdemek voltak és ily módon egy nagy kulturális missziót végzett, hogy tevékenységét ismét vegye fel és intenzíven folytassa.

— Felkérjük a telefonelőfizetőket hogy a telefonelőfizetési díjat január hó 10-ig okvetlenül fizessék be. A díj ugyanaz, mint 1932-ben volt. Az aradi telefonhivatal.

— Hellas bálrendező-bizottság közli: hogy Hellas pártoló- és rendező tagoknak külföldi meghívót nem küldött, ezek természetesen meghívó nélkül is megjelenhetnek. Akik a meghívóra igényt tartanak, jelentkezzenek Krauss Radio-cégnél, Minorita-palota.

— A buteni-i Vörös Kereszt egyesület, mint minden évben, gyermekfelruházási ünnepélyt rendezett, amelynek keretében negyven szegény, arra rászoruló gyermeket juttatott meleg ruhához és lábbelihez. Az ünnepséget nagy érdeklődés mellett tartották meg és azon az iskolaszék vezető tagjai is részt vettek.

HERCEG ÉS POLGÁRLEÁNY romantikus esküvője

Berlinből jelentik: Nem mindennapi esküvőre készülnek a stollbergi polgárok, amelyhez fogható csakis a mesékben és filmen fordul elő. Németország egyik leggazdagabb és legelőkelőbb arisztokratája, Fürst Wolf Heinrich von Stolberg herceg eljegyezte Irmgard Erfelt kisasszonyt, akinek édesapja Magdeburgban városi hivatalnok. Érdekes megemlíteni, hogy a herceget Hollandia jövőendő királynője számára jelölték ki férjül, ő azonban inkább egyszerű polgári leányt vesz feleségül. A boldog menyasszony egyébként apolónének készült és legutóbb a stollbergi polgármester özvegyének házában alkalmázták.

— Előadás. A Magánalkalmazottak Egyesületének előadás-sorozatában csütörtök este 9 órakor városunk egyik legkitünőbb előadójia fog előadást tartani a tudományok keletkezéséről és fejlődéséről. A nagy érdeklődéssel várt előadás az egyesület helyiségében (Piata Avram Iancu 18., Bársony-ház) lesz megtartva. Vendégeket szívesen látunk, Beköcs diitalan.

— A gyoroki Ifjúság műkedvelő csoportja folyó hó 7-én, szombaton este a Schmidt-féle vendéglő összes helyiségeiben nagyszabású műsorral egybekötött táncestélyt rendez. Ez alkalommal Farkas Imre híres operettjét a „Nótás kapitányt“ adják elő. Az agilis rendezőség nagy előkészületeket tesz, hogy az est siker tekintetében ne maradjon az eddigiek mögött.

— Mához egy hétre. — csütörtökön — lesz az aradi zenei szezon egyik legkimagaslóbb eseménye: a második filharmoniai hangverseny, melynek műsorát, Beethoven III. Leonora-nyitányán kívül a szláv zeneirodalom remekei, — Csajkovszky, Dvorzsák és Smetana legszebb alkotásai — uralják. A zenekart az Aradi Filharmonia Egyesület jeles karmestere, Shuk Lajos vezényli és mint szolista Fiedler Klári csellóművész fog szerepelni. Kétségtelen, hogy ezen est — az első hangverseny nagy sikeréhez hasonlóan, — fénypontja lesz kulturális életünknek és máris megállapítható, hogy az érdeklődés városszerte oly nagy mérvet öltött, hogy a bérleten kívül rendelkezésre álló jegyek hamarosan elkelnek, miért is ajánlatos megfelelő jegyekről gondoskodni Sándor Ferencnél.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiroatok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezését, és fordítások hitelesítését eszközöl
Mitra I. Sándor,
törvényszéki hites román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Boulevardul Regele Ferdinand No. 6. (Az udvarban jobbra).

— Kéménytűz Aradon. Ma este értesítették a tűzoltóságot, hogy a Strada Russu Sirianu 2. szám alatt kéménytűz keletkezett. A kivonult tűzoltók néhány percen felül cloltották a tüzet, amely a felgyülemlett koromtól keletkezett.

— Nagysikerű táncmulatság Buteniben. Ragyogó hangulatban, a jókedv jegyében folyt le a buteni-i Vörös Kereszt egyesület Szilveszter-esti táncmulatsága, amelyen nemcsak Buteni, de a vidék intelligenciája is nagy számban képviseltette magát. A bálon, amely úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból valóban kitünően sikerült, a következők neveit sikerült feljegyeznünk: dr. Stefanica Aurica (Sebis), dr. Petica Petriláné (Pelis), Crisnic Areadiuné (Sebis), Bodea Margela (Dézna), Bodea Gyuláné, Cosma Jánosné, dr. Grada Aurel-né, dr. Erdős Mátyásné, dr. Popper Sándorné, Giurgiu Jánosné, özv. Saucia Silviusné, Spéter Avramné, dr. Muntean Aurel-né, Paguba Miklósné, Fratean Péterné, Surányi Edéné, Andreas Miklósné, Viza Jánosné, Izsák Dezsóné, Cruciú Jánosné, Weitzen Ilá, Fratean Marica, Pilár Éva, Halassy Eliz, Draganits Vica, Andreas Florica, Dezsó Marika, Hachwald Magda, Bodea Gyula, esperes, Cosma János esperes, Kurczius Gábor plébános, dr. Stefanica Florian (Sebis), dr. Petica Petrilla (Sebis), Crisnic Arcadia (Sebis), dr. Grada Aurel, dr. Erdős Mátyás, dr. Dan Sabin, dr. Horga Sándor, dr. Muntean Aurel, Giurgiu Ioan, dr. Popper Sándor, Vértes Sándor, Socoupi Sándor, Surányi Ede, Jean Milián (Dézna), Balaban Ioan, Codrean Fica, Rechster István, Ludea Dimitrie, Cruciú Ioan, Ardelean I. (Repsig), Madutza N., Klein Gyula, Fratean Péter, Hachwald Mór és Paguba N.

Negyedmillió lej értékű házat vettek Aradon — 25 ezer lejért

Súlyos zavarok az árverést felfüggesztő törvény hiányai miatt

Az Aradi Közlöny néhány hónappal ezelőtt jelentette, hogy egy általánosan ismert aradi ügyvéd beadványt intézett az igazságügyminiszterhez és az aradi Ügyvédi Kamarához az új törvények hiányos megszövegezése miatt, amely súlyos zavarokat idéz elő a gyakorlati életben és amely miatt folytonosan pótolni kell a már érvényben lévő törvényeket. A városi ingatlanok árverésének felfüggesztéséről szóló nagyszabású törvényt idővel rendkívül gyorsan szavazta meg a parlament és mivel nem volt elég idő teljes körültekintéssel megállapítani azt, hogy a rosszhiszemű adósok milyen könnyen felhasználhatják azt a hitelezők megkárosítására, azért tehát ez a törvény is tulterjedt azon a kereten, amelyet a törvényhozás annak szánt. Egy aradi részvénytársaságot az új törvény alapján most olyan érdekes ügy foglalkoztatja, amilyen az aradi judikatúrában még nem fordult elő és amely miatt egy aradi nagy részvénytársaság nem képes visszaszerezni a saját házat.

Egy aradi iparos abban az időben, amikor már országszerte arról beszéltek, hogy általános moratórium készül, elhatározta, hogy csekély megtakarított pénzével házat fog venni.

— Mit lehet tudni, — mondta az ügyvédjének — hátha az általános moratórium szerencsét hoz és potom pénzért szerezhetek házat. Háztulajdonos még ugysem voltam Aradon és pár ezer lejért ezt is megkockáztathatom.

— Csak vigyázzon — figyelmeztette az ügyvéd — nehogy büncselekményt kövessen el.

— Sokkal óvatosabb ember vagyok — válaszolta a kliens ravasz hunyorgatások között és azonnal a törvényszéki palotába sietett, ahol hamarosan megállapította, hogy több értékes házat fognak november elején elárverezni. Körülbelül harmincezer leje volt az élelmes háztulajdonos-jelöltnek, tehát ehhez mérte az igényeit. Örömmel konstata, hogy egy aradi nagy részvénytársaság mint hitelező árverést tüzetelt ki a Választó-uccában lévő szép magas földszintes, többlakásos urháza, melynek kikiáltási ára 200 ezer lej volt. Felfedezését azonnal közölte ügyvédjével, akivel megállapodott, hogy az árverésen mint árverelő részt fog venni. A licitáció napján tényleg meg is jelent a telekkönyvi hivatalban és bemutatva a huszezer lej bánatpénz letételéről szóló okmányt, amelynek alapján részt vett az árverésen.

Mivel kivülé még csak egy aspiráns volt, a szép ház 250 ezer lejért az iparos tulajdonába ment át.

Az árverési feltételek szerint a vételár

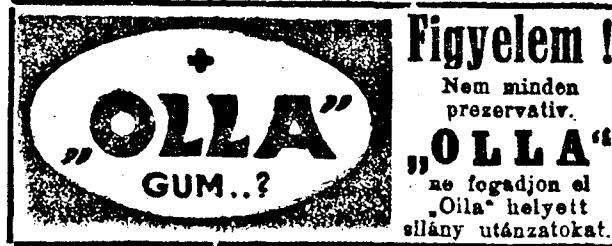
Egy évi börtönt kapott a pesti próbaszívás- ügy főszereplője

Büntársát egy havi fogházra ítélték

Budapestről jelentik: Az annakidején nagy feltűnést keltett próbaszívások ügyét ma kezdte tárgyalni a budapesti törvényszék. Emlékeztetes, hogy Satory Ferenc álhírlapíró huszezer pengőt kért Varga pénzügyi államtitkártól, akit azzal fenyegetett, hogy ha a pénzt nem kapja meg, nyilvánosságra hozza azokat a súlyosan kompromittáló adatokat, amelyek birtokában vannak. Az ügyész Satoryt sajtó útján elkövetett zsarolási kísérlettel, megvesztegetésre való felbujtással vádolta. Büntetését, Nonn János dohányjövédéki tisztviselőt hivatali titok megsértéséért és megvesztegetésért állított bíróság elé.

Az ügyben a délutáni órákban hirdették ítéletet a bíróság, amely Satory Ferencet 1 évi börtönre, míg Nonn Jánost 1 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint az elítéltek felebezést jelentettek be.

első felét 1933. január 2-án kellett volna lefizetnie a részvénytársaság pénztárába, ezt azonban az új háztulajdonos nem teljesítette. Időközben beköltözött a házba, melyen semmiféle renoválást nem kellett végrehajtania, olyan jó állapotban van. Azóta egész családjával élvezi a háztulajdonosi gyönyöröket, anélkül, hogy a vételárat le kellene fizetnie. Az új törvény ugyanis elmulasztott arról gondoskodni, hogy az ilyen adósok rosszhiszeműségétől megóvja a hitelezőket. A végrehajtási törvény előírja, hogy ilyen esetben az árverés megsemmisítendő és visszarverés tartható, amelyen még kevesebb összegért is eladható a ház és a különbözetet, valamint az összes költségeket az fizeti, aki az első árverés alkalmával háztulajdonossá vált, de a vételárat nem egyenlítette ki. A nagy részvénytársaság ügyvédje előkészületeket tett a visszarverés megtartására, de sajnálattal konstata, hogy az ingatlan árverések felfüggesztéséről szóló új törvény miatt még visszarverést sem lehet tartani. Tehát a trükkökkel dolgozó spekuláns adósok egyelőre 20—25 ezer lejért háztulajdonosokká válnak, élvezik annak előnyeit, felveszik a házbéreket és nyugodtan várják, hogy milyen új rendeletek jelennek meg — az adósok érdekében. (X)

Magára vállalt egy rablógyilkosságot, mert sokat nélkülözött

Bucurestiből jelentik: Feltűnést keltő bűnügyi szenzáció pattant ki a fővárosban. Mint ismeretes, hónapokkal ezelőtt meggyilkolták és kirabolták Serban dűsgazdag nagyvágó feleségét és leányát. Annakidején egymásután több embert tartóztattak le a gyilkosság gyanúja alatt, majd jelentkezett egy Enache nevű egyén, aki bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot. Bár tárgyi bizonyíték nem volt ellene, vallomásának részletei alapján el is ítélték és a vacseti-i börtönbe szállították.

A tudóbajos ember nemrégiben meg is halt. Most azt állítják, hogy Enache rabtársainak elmondotta, hogy hosszú ideje munkanélkül volt, betegeskedett és éhezett és csak azért vállalta magára a gyilkosságot, hogy a további nélkülözésektől a börtön megszabadítsa. Bár illetékes helyen nem sok komolyságot tulajdonítanak ezeknek az állításoknak, mégis megindították a nyomozást Enache kijelentéseire vonatkozólag és nem lehetetlen, hogy az újabb nyomozás szenzációt pattant ki a már befejezett rablógyilkosság ügyében.

ASSZONYOM!

Ha arcának üdeségét meg akarja őrizni — keresse fel

PILISINÉ

kozmetikai szalonját

P. Avram Iancu (Szabadság-ter) 16.
Pattanásos, szeplős, ráncos arcok —
mindennemű szépséghibákszakszerű
kezelése — Arc massage, vasalás —
pakkolás — esti kikészítés.

Ha takarékoskodni akar, vegye igénybe az olcsó havi fizetéses bérletrendszer

SPORT KÖZLÖNY

Megérkezett a Crisana Váradra

Nagyváradról jelentik: A külföldön turázó erdélyi futballcsapatok közül a Crisana volt az első, amely befejezte turáját (tehát nem a NAC).

A turacsapat tegnap délután érkezett haza. A pályaudvaron Nagyvárad város nevében Craciun alpolgármester és dr. Pelle tanácsos jelentek meg. A csapatot a Crisana vezetője szép számu közönség jelenlétében, lelkes fogadtatásban részesítette. Az üdvözlőbeszéd után a csapat a Casa Nationalaba ment, ahol tiszteletükre bankettet rendeztek.

O A minisztérium felszólította az alkerületeket, hogy intúzzanak felhívást a még nem affiliált klubokhoz, sürgős affiliátásuk miatt, mert a minisztérium felosztatja azokat a klubokat, amelyek ennek a követelménynek nem tesznek eleget.

O Január 21: Rapid—Rangers. A bécsi csapatok közül az idei szezonban a Rapid lép először skót földre, ugyanis január 21-ikén Glasgowban a Rangers ellen veszi fel a küzdelmet. Ezt a mérkőzést valószínűleg egy irországi és egy londoni meccs is követni fogja.

O Január tizenötödikén sorsolnak. Az aradi alkerületi bajnokság tavaszi fordulóját január 15-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a szövetségi helyiségben sorsolják ki.

O Revánsmérkőzésén is hengerelt BBTE jéghekk-csapata. A BBTE Besztercebányán 7:0 arányban verte a B. Slaviát és a pestiek a revánsmérkőzésén is hengereiték. 9 gólt ütöttek az ellenfél hálójába.

O Az első női-futballbíró Váradon. Hír szerint Vasca Teodorné nevezeti városi sportlély a tavasz folyamán le akarja tenni a futballbírói vizsgát s így az első nő lenne aki a bírói sippal teremt rendet a pályákon.

O Ferencváros—Fecskék 5:0 (2:0). Rotterdamból jelentik: a Ferencváros ma mérkőzött meg a Fecskék-el és 5:0 (2:0) eredményt ért el. A gólok közül négyet Takács II., egyet Székely rugott.

O A Wiener EV nyerte a krynicai jéghekk-tornát ugyanis a döntő során 2:0 arányban győzte le a brandenburgi együttest. A BKE a negyedik helyre került, mert az AZS együttesétől 2:1 arányban vereséget szenvedett.

O Vasárnap nyílik meg a fedett teniszpálya. Románia egyetlen speciálisan épített, fedett teniszpályája vasárnap ünnepélyes külsőségek között nyílik meg. A játékosok már pénteken tréningbe kezdenek.

Vincze Lajosné szül. Verebélyi Piroska,
Aufrecht Sándorné szül. Verebélyi Juliá
gyermekei, mély fájdalommal, megtört szív-
vel tudatják a felelhetetlen jó édesanya,
nagyanya, rokon és jóismerős,

özv. Verebélyi Istvánné

szül. S. PAPP JULIANNA,

folyó évi január hó 4-én, életének 60-ik évében, hosszas szenvedés után, a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest töréent gyászosan elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai folyó hó 6-ikán délután fél 3 órakor fognak a Strada Petru Rares No. 28. (Baross Gábor-ucca) gyászszobából a róm. kath. egyház szertartásai szerint, a helybeli felsőtemetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért január hó 10-ikén délelőtt 9 órakor fog a főtiszt. Minoritátyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1933. január hó 4-én.

Vincze Lajos, Aufrecht Sándor vejei, Tóth Laci, Vincze Gusztó unokái.

„PIETATEA” intreprindere de pompe funebre.
Arad, Strada Eminescu 30.
Telefon 885.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A lejrontó berlini csempésztársaság lefőrése végett beszüntették a hivatalos jegyzést. **A váratlan intézkedés érdekes háttérrel**

Több ízben megemlékeztünk arról, hogy a lej nagy mennyiségben csempészik ki a külföldre, ahol spekulációs célokból zugtőzsdéken értékesítik. A román valutát ugyanis nemcsak fizetési eszköz gyanánt keresik a nyugati piacokon — amelyek tőlünk különböző nyersanyagokat, terményeket vesznek — hanem lejrontó tendenciával is vásárolják azt. *A lej elleni spekulációk legfontosabb központja Berlin, ahol különböző nemzetbeli csempészek óriási méretű zugbörzét szerveztek, amellyel igen nagy kárt okoztak Romániának, mert a világpiacon erőszakosan lerontották a lej árfolyamát.* Emiatt a bucaresti-i kormány hónapokkal ezelőtt interveniált Berlinben, hogy a lej a hivatalos és nem a mesterségesen lerontott árfolyamon jegyezze a Birodalmi Bank, ami egy ideig rendszeresen folyt is.

Bucurestiben tegnap egy estilap jelentése nyomán az a riasztó hír terjedt el, hogy a berlini Reichsbank beszüntette a lej beváltását és jegyzését. Ezzel kapcsolatban bucaresti-i illetékes helyről kommunikét adtak ki, amelyben

Már a cujkára is luxusadót vetettek ki

A konyak-, rum- és likörgyári szindikátus országos gyűlése Aradon

Az Aradi Közlöny hozta nyilvánosságra azt, hogy a múlt hónapban a rum-, konyak- és likörgyárak készítményeire tizenhat és fél százalékos luxusadót vezettek be, amely miatt a fogyasztás egy hónap alatt negyven százalékkal csökkent. Most azt közlik velünk, hogy ezt a *horribilis adót* *újabbán a cujkának nevezett egyszerű szilvapálinkára is alkalmazzák*, amely tudvalevőleg a gyümölcs-pálinkák között a legolcsóbb és ezért luxusnak igazán nem nevezhető. A csaknem elviselhetetlenül magas adó miatt a konyak-, rum- és likörgyárosok országos szindikátusa vasárnap, a hó 8-án délután 11 órakor az aradi Kereskedelmi Testület ülésstermében országos gyűlést tart, amelyen *Steuer Kamil*, a szindikátusnak Bucurestiben lakó elnöke is megjelenik és beszámol a luxusadó kivetésének körülményeiről, mert ő is tagja volt annak a bizottságnak, amely ezt megalkotta. Az elnök megvilágítja a törvény homályos részeit és gyakorlati tanácsokat ad a gyárosoknak a luxusadó kiszámítására és bejelentésére vonatkozólag. Az országos gyűlésen tiltakozó felszólalások fognak elhangzani a konyak-, rum-, likőr és szilvapálinka forgalmát megbénító rendelkezések ellen.

= A bankok, menetjegyirodák zárórája. Az aradi rendőrségre ma rendelet érkezett a belügyminisztériumtól az ünnepek zárórájára vonatkozólag. A rendelet értelmében mindazok a bankok, menetjegyirodák, stb. amelyek román állami osztálysorsjegyet árusítanak, az összes ünnepeken egész napon keresztül nyitva tarthatnak. A rendelet azonban világosan leszögezi, hogy ünnepeken ezek a bankok, menetjegyirodák, stb., csakis kizárólag sorsjegyeket árusíthatnak.

= Új rendszer az export-szállításoknál. Az aradi vámhivatalhoz ma a CFR. vezérigazgatóságának egy körrendelete érkezett, mely szerint a jövőben nem kell a szállító-levelekhez mellékelni azokat a számlákat, illetve számla-másolatokat, a melyeken az exportőr kötelezi magát, hogy az exportból származó devizákat a Banca Nationalának adja el. Az exporttal kapcsolatos formalitások elvégzése alkalmából azonban az exportőrnek továbbra is ki kell állítania a fentemlített kötelezvényvel ellátott számlát, ezt azonban nem csatolja a szállító-levélhez. A számlának a fuvarlevélhez való csatolása csak abban az esetben történik meg, ha az exportőr a kivitellel kapcsolatos formalitásokat egy határállomáson akarja elintézni.

a következőket közlik:

— Annakidején, amikor külföldön megkezdődött a spekuláció a román lej ellen, a Banca Nationala arra kérte az összes külföldi jegybankokat, így a Reichsbankot is, hogy a lej teljes kurzusában váltsák be, bármilyen mennyiségben. Ez az intézkedés eleinte jónak mutatkozott, azonban a spekuláció később rájött arra, hogy ezt az intézkedést is ki lehet használni a nyereszkesedés céljaira. *A spekulánsok ezért nagy mennyiségű lej csempészték ki az országból és ezeket a lejtösszegeket a külföldi jegybankoknál a legmagasabb értékben beváltották.* A Banca Nationalának tudomására jutott, hogy erre a spekulációra leginkább Berlint használták fel és ezért *arra kérte a Reichsbankot, hogy a lej jegyzését és beváltását ideiglenesen szüntesse be.* Amikor most a Reichsbank ezt megtette, ez a Banca Nationala tudtával, sőt a jegybank egyenes kérésére történt, a lejspekuláció elfojtásának érdekében, egyéb háttérrel tehát ennek az intézkedésnek nincsen.

= A kenyérbélyeg eltörlése. A Nagyváradon leszállították a kenyér árát. Ismeretes, hogy a kenyérbélyeg eltörlését és ehelyett forgalmi adó fizetésére kötelezték a sütőket. Nagyváradon a városi tanács leszállította a fehér kenyér árát 10 lejről 9.50-re, a barna kenyérét pedig 7.50-ről 7.25-re.

= Engedély warransok kibocsátására. Bucurestiből jelentik: A Banca Centrala Cooperativa minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján engedélyt kapott, hogy Aradon, Bucurestiben, Iasiiban, Kolozsváron, Temesváron, Sepsiszentgyörgyön, Craiovan, Romnatiban, Dambovita megyében, Vlasca megyében, Ofenitaban és Valea lui Mihaiban levő raktáraiban elhelyezett áruk után warransokat bocsásson ki. Ezeket a raktárakat tehát a közraktarak jellegével ruházták fel. A Banca Centrala Cooperativa a közraktári jegyek kibocsátásával egyidejűleg hiteleket folyósíthat az azokban elhelyezett árukra.

Meghosszabbították a kedvezményes tengeri-tarifát

Bucurestiből jelentik: Az államvasutak igazgatótanácsa tekintettel arra, hogy a tengeri-export most kezdődik, úgy döntött, hogy a 25. b. kedvezményes tengeri tarifát 1933. március 31-ig meghosszabbítja. A határozat folytán már ki is adták a rendeletet, amely szerint a határ felé irányuló tengeri-szállítmányok már a kedvezményes tarifa alá esnek.

= Rendelet érkezett Aradra a mozik és autók adójának kivetésére. A pénzügyigazgatósághoz ma körrendelet érkezett a mozik, valamint az olyan vállalatok adókivetésével kapcsolatban, a melyekre az előadásokról szóló törvény 4. és 5. paragrafusa vonatkozik. A pénzügyi év meghosszabbításáról szóló törvény értelmében ezekre a vállalatokra most kell kivetni az 1933. január—1933. március 31. periódusra esedékes adót, még pedig olyképpen, hogy ezekre a vállalatokra a múlt évi adójuknak egy negyed évre eső részét vetik ki. Az új adókivetésről a pénzügyigazgatóság köteles egy jegyzőkönyv-másolatot a miniszteriumnak is felküldeni. Ugyancsak ma érkezett meg az a pénzügyminiszteri rendelet is az aradi pénzügyigazgatóságra, amely az autók után fizetendő adóról intézkedik. Az autókkal kapcsolatban ugyanaz a helyzet, mint a mozikkal: az autótulajdonosoknak szintén a múlt évi adójuk egy negyed részét kell fizetniük az 1933. január 1—1933. március 31. periódusra. A pénzügyminiszteri rendelet egyben utasítja a pénzügyigazgatóságot ennek az adónak a mielőbbi behajtására. Új adókivétést csak azoknál az autóknál alkalmaznak, a melyek 1932-ben nem voltak forgalomban és, a melyek után a múlt évben nem fizettek adót.

= A nemzetközi petroleum-egyezmény, amelyet 1932. december 12-én Párisban kötöttek meg, ez év január elsején életbe lépett. A román petroleumvállalatok táviratilag értesítették a nemzetközi petroleum-érdekeltségeket, hogy az egyezményt az említett dátumon életbeléptették. Az egyezmény értelmében a román petroleum-termelést napi 1850 vagonra szállítják le, az arakat pedig körülbelül harminc százalékkal emelik. Így tehát a vállalatok kénytelenek voltak szondáik egy részének működését beszüntetni. A petroleumárak egyébként már az utóbbi hat hétben is erősen emelkedő tendenciát mutattak. Az érdekeltek köröknek az a véleménye, hogy a jövőben a petroleum-üzlet megélénkülése várható. Értesülésünk szerint a közeljövőben Párisban újabb petroleum-konferencia ül össze, amelyen — az eddigittől eltérőleg részt vesznek Szovjetország megbízottai is. Ezen az újabb konferencián állapítják meg az új világpiaci árakat.

ADLER ANDOR mély fájdalommal tudatja, hogy 25 éven át hűséges munkatársa

REINER IRÉN

megszűnt dolgozni.

Az önzetlen hűség, fáradhatatlan szorgalom és páratlan kötelességtudás mintaképe volt.

Hosszu 25 éven át jobban és rosszban minden tudásával, ritka munkabíráásával, önfeláldozóan, kizárólag nekem dolgozott, minden gondolata, minden ténykedése csak üzemeim érdekeit szolgálta.

Emlékét szeretetteljes kegyelettel őrzöm meg!

Folyó hó 5-én, csütörtökön délután 2 órakor temetjük a zsidótemető halottas házából.

Arad, 1933. január hó 3-án.

Indokolt kifogások az új forgalmiadók ellen

A beváltatlan miniszteri ígéret — A kisipari cikkek kedvező a törvény.

Az új forgalmiadótörvény életbeléptetése, illetve egyes tételeknél való emelés következtében — bucuresti-i jelentés szerint — drágulás tapasztalható bizonyos árucikkekben. Itt említjük meg, hogy az új törvény értelmében a kisiparosok (ezt a jellegzetes törvény határozottan körvonalazza) nem kell, hogy fizessék azt a globális összeget, melyet eddig a forgalmiadó helyett rótnak ki rájuk.

Ez lényeges könnyítést jelent, mert például egy kisiparosnál készített és egy nagyüzemben gyártott lakkcipőre kivettelt adó között tízenny százalék különbség lesz a kisiparos javára, egy autókároszeriéniánál ez a különbség 16 százalék.

A lakkcipőkkel kapcsolatban említjük meg ezt is: kifogások hangzottak el az ellen, hogy az új törvény a lakkbőr 11 százalékos adóval sújtja, ugyanakkor pedig újabb 11 százalékos adót vet a lakkbőrből készült cipőkre is. A törvény fontosabb intézkedései közül főleg a következőket kifogásolták: 1. 2,2 százalékos kvótát, amely az ipari termékek 90 százalékára vonatkozik, 2,5 százalékra emelték. 2. A nyersanyagok nagyrészt, amelyek eddig forgalmiadó-mentesek voltak, 1 százalékos forgalmi adóval sújtották. 3. Az egyes iparágaknál, amelyek nyersanyagokat dolgoznak fel, ezentul nemcsak a kész árukra vetik ki a forgalmiadót, hanem a félgyártmányokra is. 4. Az exportált áruk közép-értéke után egy százalékos forgalmiadót kell fizetni.

Ez alól kivételt képeznek azok az árucikkek, amelyekről speciális törvények intézkednek.

A törvény megszavazását megelőzőleg a pénzügyminiszter ígéretet tett arra, hogy a selyemfonalak után ezentul is ugyanugy kell fizetni a vámnál a forgalmiadót, mint eddig. Ez a beígért módosítás azonban nem szerepel a törvényben.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 5.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar: könnyű és román zene. 19.25: Dinicu-zenekar. 20.40: Beethoven: Missa solennis. — Budapest I. 10.15: Az Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangversenye. 13: Déli harangszó. 1.05: Zempléni Müller Jóska és cigányzenekarának hangversenye. 5: B. Czeke Vilma meséi. 6: Horn János kántészet felügyelő: „Gyümölcsösünk berendezése.” 6.30: A Mándvics szalon- és jazz-zenekar hangversenye a New-York-kávéházban. Vajda Károly énekszámával. 8: Angol nyelvoktatás. 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Erkel: „Bánk bán”. Dalmü 3 felvonásban. — Budapest II. 6—6.30: Gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30: Cerda-zenekar. 13.40: Tartini: D-dur vers. Gr. 14.10: Gramofon. 17: Népdalok. 18: Keresztmetszet az osztrák jelenkori zenei alkotásokban. 21.55: Farsang Bécsben. Közre a Holzer-zenekar Vesei citeraművész Lenz és Schelmbauer duettisták. 23.35: Machek-jazz Schön Ernő énekével. — Berlin. 17.30: Szórakoztató zene. 19.05: Régi olasz csellózene. 20.10: Schumann-dalok. 20.30: Szórakoztató zene. 21.05: Filharmoniai hangverseny. 22.10: Tarka-est. Utána: Táncczene. — Kassa. 12.55: Gramofon. 13.30: Rendőrzene. 14.40: Gramofon. 17.10: Szórakoztató zene. 18.50: Keller zongoraművész. 20.05: Lengyel szakszofon-művész. — Leipzig. 17: Szórakoztató zene. 20.30: Gramofon. 21.15: Meyerhoffi zenészerző művei. 22.15: Hangjáték. — Milano. 20: Zenekari hangverseny. 20.30: Gramofon. 21.30: Opera E. — Mor. Ostrava 11: Rendőrzene. 12: Gramofon. 11.30: Német óra. — Pozsony. 12.05: Gramofon. 13.30: Rendőrzene. 18.10: Gramofon. 18.50: Figus-Bystry művek. — Róma. 19.30: Zenekari hangverseny. 20.10: Gramofon. 21.45: Arrigo Pelliccia hegedűversenye. — Svájc. Aleman adó. 17: Szórakoztató zene. 18: Gramofon. 21: Zongoraverseny. 22.10: Cselló- és zongora-verseny. 22.40: Operarészletek. — Varsó. 21: Könnyű zene. 23.15: Cigány. Nyári Rudi zenekara. Utána: Táncczene.

PÉNTEK, JANUÁR 6.

Bukarest. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.25: Rádiózenekar. 20.40: Gramofon. 21: A filharmonikusok szimfonikus hangversenye. — Budapest I. 10.15: Hírek. 11: Ekv. zene és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. 12.15: Görögkatolikus istentisztelet. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 3: Rózsavölgyi gramofonhangverseny. 4.40: Az idős gyermek. Dr. Papp Gusztáv előadása. 5.10: Az állami gépgyár fuvózenekarának hangversenye. 7: Magyar nóták. Előadja: Komlósy Emma és Kurina Simi cigányzenekara. 8.15: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. 9.30: Vigjáték-előadás a stúdióból. „Darázsészek.” Vigjáték. Utána kb. 11.15: Sporteredmények. Majd: A Bachmann szalon- és jazzzenekar, valamint Aradi Farkas Sándor cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.15: Karácsonyi zene. 12.30: A szimfonikusok Wolfshon zongoraművésszel. 13.45: Werba zenekar szórakoztató zenéje. 16.30: Singer harmoniumművész és Offner Herta zongoraművész hangversenye. 17.40: Pausperli zenekar. 20.25: Krotshka Richard csellóművész. 21: Müllöcker: Apajune, a viziember c. operettje. 23.40: Közv. az Oase báról. — Belgrád. 12.20: Könnyű zene. 13.05: Gramofon. 20.55: Karácsonyi hangjáték. 21.30: Karácsonyi dalok. — Berlin. 17.30: Szór. zene. 18.40: Vándordalok. 20.10: Szórakoztató z. 21.05: Rádiózenekar. 21.35: Karénel. 22: Hangjáték. 23—1-ig: Táncczene. — Brno. 9.30: Orsz. versenye. 10: Katonazene. 11: Karének. 17: Szór. zene. 18.30: Gramofon. 19: Német óra. 20: Katonazene. 23: Schrammel zene. — Kassa. 11.15: Gr. 19: Magyar óra: Kemény. Orvosi E. Békeffy-Propper. Mesék. 20: Szórakoztató zene. — Leipzig. 20.45: Wagner: A bolygó hollandi c. operája. — Milano. 18: Zenekari hangverseny. 20.30: Triest kávéházi zene. 22: Respighi-hangverseny. — Róma. 21.45: Zenekari hangverseny. 22.30: Szimf. 23: Zenekari hangverseny folytatása. — Svájc. Aleman adó. 18: Táncczene. 20.50: Mozart: E-dur ötös. 21.25: Mozart: Keresztő szerelemből c. egyfelv. operája. — Varsó. 21.15: Szimfonikus hangverseny. Közreműködik a varsói filharmonia Szeryng (13 éves) közreműködésével. 24—1-ig: Táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely érzelmi alakjában nem közhíros, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„SZERÉNY” jelű levelet kérem sürgősen átvenni. 128

ALKALMAZÁS.

EGY megbízható minden szobaleány jó bizonyítványokkal azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 123

Jó megjelenésű, agilis akvizitőr külső munkára felvétetik.

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk.

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főteremmel kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KÜLÖNBÖZŐ ingóságok, elköltözés miatt eladó. Megtekinthetők d. e. 9—10., v. Ferdinand-u. 10. 126

UNDERWOOD-írógép, kifogástalan állapotban, eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 120

GYÁRI és PERZSASZÖNYEGEK, antik óra, 6-os ezüst evőeszközök, ezüst girandolok, festmények, vitrinek, komódok, függönyök, filé asztalterítők, pipák, vázák, nyest bőrök, ökrázemes ráma, szekrények, ékszerek, fali tájak, fali vitrinek, asztalok, komplett szobaberendezések, antik asztal, etruszk előszobafal, díszágyak stb. eladó. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-utca) Neuman-palota.) 1000

HÁLOSZOBÁKAT sürgősen keresünk megvételre. COMISIO bizományi üzlet, Bul. Reg. Maria 18. Dácia kávéház mellett.

KERESÉK brillánsokat, ezüstműveket, antik óra, márkás porcellán, gyári és perzsaszőnyeg, márkás festmények, vitrinek, irásztal, székeson, uri szoba, háló, ebédőbutorok, fotelokat stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-utca) Neuman-palota.) 1000

ELADÓ telepes rádió, márvány asztal, nagy üst, összecuszkható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, estélyi ruha és cipő stb. — Megtekinthető d. u. 2—4-ig. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3644

Pasteurizált Tea-Vaj Aradi Tejcsernok

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Új, modern francia ebédlő és kétszékényes háló eladó

asztalosnál, Közép-utca 18. szám.

OKTATÁS.

„COREPETALASRA” gimnázistát jutányosan vállalom. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. — Ugyanott diákletny el-látásra vállalom. 184

INGATLAN.

Belvárosi

ezép magánház, 3 szobás uccai lakással, kétszárnyas ajtókkal, zárt folyosóval, shonne csatornázással, vízvezetékkel parkirozott udvarral, bankkőbőccsel terhelve, mélyen lezártított árban, 255 ezer lejért eladó. Ezenkívül a bel- és külvárosban bér- és magánházak nagy választékban. 211

Kizárólagos meghívott: HAASZ-iroda, Arad, Str. Eminescu 20—22. (Deák F.-u)

ÜZLETEK.

Asztalosok figyelmébe!

A COMISIO bizományi üzlet átköltözött a Butorszövetkezet helyiségeibe, a Dácia kávéház mellett. Sürgős eladásra keresünk mindennemű butort, hálószoobát, ebédlőt, uriszobát, konyhát.

Comisio Bizományi Üzlet, Bul. Reg. Maria 18. Dácia kávéház mellett.

AZONNALRA kiadó egy vendéglő és étterem. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 114

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ő felsége a vendég!

Ez a mi jelszavunk és a mi sikerünk titka.

Mindent a vendégért és mindent a vendégnek!

A legjobbat, a legolcsóbbat!

A legjobb helyen fekvő szállodánkban nagyon jó szobát kitűnő ellátással

12.- P.-ért

adunk.

BRISTOL SZÁLLODA

Budapest.
Dunapart!

Hirdessen az Aradi Közlönyben!